

Привредно законодавство, књига седма, 1932.

Садржај

1. Закон о унапређењу сточарства

Увод

Оцењивање мушких приплодних грла
(лиценцирање)

Оцењивачки одбор

Пасминска подручја

Сточарске селекцијске задруге

Ванзадружна селекција

Утврђивање одлике

Полагање јавноправних сточарских установа

Огледне станице и испитивања способности стоке

Сарадња Министарства пољопривреде и

Министарства војске и морнарице

Сточарски стручњаци јавних управних власти

Сточарска натецања, изложбе и сајмови

Награде за издржавање одличних приплодних грла
Планинско, ливадарско и пашњачко газдинство
Перадарство (живинарство)

Казне и поступак

Завршна одредба

2. Правилник о увозу стоке за приплод

**3. Правилник о уступању државних пастува
приватним лицима на привремену употребу за
приплод и послугу**

**4. Правилник о бесплатном раздавању државних
бикова за исхрану, негу и употребу**

**5. Правилник о уступању војно-државних кобила
народу на употребу, чување и приплод**

**6. Правилник о цепљењу ситне стоке ради
сузбијања, лечења и познавања сточних зараза**

**7. Правилник о примени и извршењу мера за
заштиту од сточних зараза и за њихово
угушивање**

**8. Правилник о ослобођењу стоке, коморских и
превозних средстава од распоређивања и узимања
за потребу војске**

9. Закон о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина

10. Правилник о контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина

11. Правилник о таксама које се наплаћују при извозу стоке и сточних производа и прерађевина

12. Правилник о отпремању животиња и сточних сировина железницом или бродом

Опште одредбе

Посебне одредбе

Начин товарења

Цедуљисање и пломбирање вагона

Ветеринарска пропратна документа

Дезинфекција

Пристојбе

Начин наплаћивања пристојби и руковања са истима

На бродарским станицама

339.92

169 ПРКА ЗАКОНА
прогумачених судском и ад-
министративном праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св.
169

ПРИВРЕДНО ЗАКОНОДАВСТВО

VII

339.92

169.СВ.

ЗБИРКА ЗАКОНА

прогумачених судском и администра-
тивном праксом

Издаје Др. ГОЈКО НИКЕТИЋ

СВ.169.

SAVEZNO IZVRNO VECE
CENTAR ZA ISTICANOST I
DOKUMENTACIJU

Inv. br.

SIGN.

ПРИВРЕДНО ЗАКОНОДАВСТВО

КЊИГА СЕДМА

СТОЧАРСКО ЗАКОНОДАВСТВО

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1.
1932

Редакција завршена
1. маја, 1931. год.

Штампарија Драг. Грегорића, Страхињића Бана Бр. 75

САДРЖАЈ:

	страна
1 ⁰ Закон о унајређењу сточарства	
Увод (§ 1) — — — — —	7
Оцењивање мушких приплодних грла (лиценцирање) (§ 2 — 8) — — —	7
Оцењивачки одобр (§ 9 и 10) —	10
Пасминска подручја (§ 11 — 16)	11
Сточарске селекцирске задруге (§ 17 — 20) — — — — —	13
Ванзадружна селекција (§ 21 — 23) — — — — —	15
Утврђивање одлике (§ 24 — 25)	17
Полагање јавноправних сточар- ских установа (§ 26) — — — — —	18
Огледне станице и испитивања способности стоке (§ 27 и 28) — —	18
Сарадња Министарства правре- де и Министарства Војске и морнарице (§ 29) — — — — —	19
Сточарски стручњаци јавних у- правних власти (§ 30) — — — — —	19
Сточарска натецања, изложбе и сајмови (§ 31 — 35) — — — — —	20

Награде за издржавање одличних приплодних грла (§ 36 — 40)	— — — —	23
Планинско, ливадарско и пашњачко газдинство (§ 41—48)	— — — —	25
—54) Перадарство (живинарство (§ 49 — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	27
Казне и поступак (§ 55)	— — — —	30
Завршна одредба (§ 56)	— — — —	30
2 ⁰ Правилник о увозу стоке за приплод — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	31
3 ⁰ Правилник о уступању државних пастува приватним лицима на привремену употребу за приплод и послућу — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	35
4 ⁰ Правилник о беслатном раздавању државних бикова на исхрану, нећу и употребу — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	42
5 ⁰ Правилник о уступању војно-државних кобила народу на употребу, чување и приплод — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	50
6 ⁰ Правилник о цељењу ситне стоке ради сузбијања, лечења и познавања сточних зараза — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	63
7 ⁰ Правилник о примени и извршењу мера за заштиту од сточних зараза и за њихово ујушивање — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	73
8 ⁰ Правилник о ослобођењу стоке, коморских и превозних сретстава од распоређивања и узимања за потребу војске		125

9 ⁰ Закон о орјанизацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	133
10 ⁰ Правилник о контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	137
11 ⁰ Правилник о таксама које се наплаћују при извозу стоке и сточних производа и прерађевина — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — —	147
12 ⁰ Правилник о отпремању животиња и сточних сировина железницом или бродом.		
Опште одредбе (чл. 1)	— — — — — — — — — —	153
Посебне одредбе (чл. 2 — 5)	— — — — — — — — — —	154
Начин товарења (чл. 6)	— — — — — — — — — —	159
Цедуљисање и пломбирање вагона (чл. 7 — 11)	— — — — — — — — — —	161
Ветеринарска пропратна документација (чл. 12)	— — — — — — — — — —	166
Дезинфекција (чл. 13)	— — — — — — — — — —	168
Пристојбе (чл. 14)	— — — — — — — — — —	173
Начин наплаћивања пристојби и руковање са истима (чл. 16 — 20)	— — — — — — — — — —	174
На бродарским станицама (чл. 21 — 22)	— — — — — — — — — —	177

ЗАКОН

о унапређењу сточарства

од 21. децембра, 1929. — I год.

§ 1. — Овај закон односи се на унапређење стоке: коња, говеда, свиња, оваца, коза, магарца, бивола и перади (живине).

Оцењивање мушких приплодних грла
(лиценцирање).

§ 2. — За приплод се смеју употребљавати само она мушка грла која су од оцењивачког одбора оглашена као способна за приплод и као подесна за поправку стоке дотичнога краја.

§ 3. — Оцењивање врши се јавно сваке године и једно грло оцењује се по правилу само једанпут годишње.

При оцењивању мора се пазити на то, да на једно мушко приплодно грло не дође више од 30 кобила или крава и јуница или 20 крмача, оваца односно коза.

За прво време после ступања на снагу овога закона оцењиваће се само коњи и говеда. Министар пољопривреде одредиће, од када ће се вршити оцењивање и других врста стоке.

§ 4. — Оцена приплодне способности мора бити по правилнику извршена и унесена у списак повољно оцењених мушких приплодних грла.

§ 5. — У списак повољно оцењених мушких приплодних грла мора се унети и опис ових грла с нарочитом напоменом о производним својствима, одликама и недостатцима.

§ 6. — Вредност оцене траје по правилу до наредног прегледа, а престаје пре тога:

- 1) ако се грло прода за друге какве сврхе или у друго какво подручје,
- 2) ако оцењено грло постане неспособно за приплод због болести,

3) кад оцењивачки одбор на молбу већег броја сопственика женских приплодних грла поништи из оправданих разлога раније оцењивање. Ако је ова молба била неоправдана, сносиће молиоци трошкове накнадног оцењивања, иначе се трошкови покривају редовно по § 9 овога закона.

§ 7. — Мушка грла оцењена од комисије као неспособна за приплод имају се ушкопити о државном трошку и то по правилу одмах после прегледа.

Изузетак чине млада грла, ако оцењивачки одбор одреди да се наредне године опет приведу на преглед комисији.

Забрањено је употребљавати неоцењена мушка грла за приплод. Мушка грла употребљена против ове забране ушкопиће се одмах о трошку сопственика.

§ 8. — Неће се јавно оцењивати ова мушка грла:

1) Пепинијери свих врста стоке и свих пасмина на државним ергелама и државним имањима ако се употребљавају за приплод на овим имањима или у суседским селекцијским задругама.

2) Пепинијери свих врста стоке и пасмина уступљених од државних имања сточарским селекцијским задругама.

3) Мушка расплодна грла сваке врсте, одређена за приплод на државним приплодним станицама и другим државним пољопривредним установама.

4) После извршеног годишњег оцењивања и за потребу односне године уведена (импортирана) или у земљи набављена мушка грла за приплод по одредбама Правилника.

5) Здрава и ваљана мушка приплодна грла одгајивача који их држе искључиво само за своје плодקיње.

Здравље и ваљаност таквих грла оцењиваће на поседу таквих одгајивача самих исто поверенство, које проводи јавно оцењивање стоке, — а на трошак тих гајача. Ако гајач не би хтео сносити трошкове за поверенство, мора

он предвести мушка приплодна своја грла на јавно оцењивање.

Оцењивачки одбор.

§ 9. — У свакој управној општини проводи оцењивање одбор који се састоји од свих чланова општинског пољопривредног одбора према § 51 закона о унапређењу пољопривреде, те од среског пољопривредног референта и среског ветеринара. Одбору претседава изасланик Банске управе, којег бан именује из реда напредних сточара тога подручја или из реда сточарских референата и ергелских стручњака дотичног пасминског подручја.

Министар војске и морнарице има право изаслати о трошку свога Министарства свога делегата са правом гласа у сваки одбор за оцењивање пастува. У ту сврху банска управа треба да за времена извештава надлежну армијску команду о данима и месецима, где ће се оцењивање проводити.

Одбор закључује већином гласова. У случају ако претседник нађе да је закључак већине очито противан интересима унапређења сточарства акта се подносе на одлуку банској управи.

Против закључка одбора може се поврћена странка жалити банској управи која коначно одлучује.

У срезовима са више од 10 управних општина или са малим бројем стоке, може банска управа одредити да се оцењивање обави заједно за више општина или за све на једном

месту. У таквом случају ступа на место општинског пољопривредног одбора срески пољопривредни одбор, а поступак је исти, како је горе речено. По нарочитој потреби могу се општински и срески одбори за оцењивање делити у одборе за разне врсте стоке.

Трошкове одбора за оцењивање сnose општинске пољопривредне закладе.

Прописе о провађању оцењивања одредиће Министарство пољопривреде Правилником.

§ 10. — Одбор је дужан вршити оцену приплодне вредности и женских грла и подмладка ако се од сточара за ову сврху приведу.

Пасминска подручја.

§ 11. — У појединим подручјима оцењиваће се мушка грла само оних пасмина, која су за њих одређена.

Министар пољопривреде одредиће Правилником пасминска подручја за сваку врсту стоке напосе.

§ 12. — У колико повољно оцењена мушка приплодна грла неби достајала за оплођивање плодниња (у смислу § 3) општине су дужне о своме трошку набавити потребна способна мушка приплодна грла оних пасмина, које су за дотично подручје одређене.

Ако задруге набаве мушка приплодна грла и брину се о њима, онда им припада из општин-

ских средстава за ту сврху право на накнаду за број плодקיња у задрузи сразмерно броју плодקיња у општини.

§ 13. — Све државне ергеле и сва пољопривредна имања јавно-правних установа производеће приплодну стоку за оплемењивање домаће стоке, а нарочито такову, која је одређена за њихова пасминска подручја.

Државне ергеле и пољопривредна имања јавно-правних установа дужна су првенствено да и као радну снагу употребљавају оне пасмине, која се гаји на овим имањима ради оплемењивања домаће стоке.

Одредбе овога параграфа важе и за сточне станице и друге сточарске установе јавноправног карактера.

§ 14. — Сва имања поменута у § 13. дужна су редовно вршити селекцију приплодних грла према Правилнику.

§ 15. — Државне ергеле и пољопривредна имања јавно-правних установа дужни су помагати сточарске селекцијске задруге у производњи приплодних грла селекцијом, ако задруге раде у смислу овога закона.

Ова помоћ састоји се у овоме:

1) Прекобројни пепинијери и друга подесна приплодна грла стављају се на расположење сточарским селекцијским станицама уз услове, које ће одредити Министарство пољопривреде Правилником.

Трошкове око издржавања и неге приплодних мушких грла сносиће дотичне задруге, односно станице.

2) По овом закону одређени стручњаци (§ 30) дужни су да сарађују у селекцијским одборима сточарских задруга, ако то ове задруге затраже.

§ 16. — Ни једно државно нити самоуправно имање, које се бави и унапређењем сточарства, не може се продати ни умањити без одобрења Министарства пољопривреде.

Сточарске селекцијске задруге.

§ 17. — Као сточарске селекцијске задруге по овоме закону сматрају се задруге за одгајивање стоке у смислу § 1 и 11 овога закона, ако ове задруге редовно изводе сточно одабирање и ако одговарају овим условима:

1) да сем управног и надзорног одбора имају још посебан селекцијски одбор;

2) да селекцијски одбор редовно одреди одабрана мушка приплодна грла за оплођење појединих плодקיња задругара;

3) да селекцијски одбор редовно сваке године класификује целокупни подмладак задружне стоке са оценама о њиховој приплодној вредности и са напоменама о њиховим ваљаним и неповољним ствојствима;

4) да воде матичне књиге;

5) да задружну стоку означе видљивим знацима;

6) да дозволе приступ у сточарску селекцијску задругу сваком поштенем сточару, са сваком здравом подесном плодњицом;

7) да своју стоку чувају од заразних болести и да се најстрожије придржавају законских прописа о сузбијању и угушивању сточних заразних болести;

8) да су им правила одобрена од надлежне власти.

Сви услови наведени у овом параграфу морају бити нарочито означени у правилима задруге.

§ 18. — Сточарске селекцијске задруге уживаће ове повластице:

1) да се за селекцијски рад служе државним селекцијским стручњацима, ако не постављају сопственог стручњака а у смислу тач. 2 § 15 овога закона;

2) да имају право на првенствени избор сувишних пепинијера и других подесних грла за приплод од државних ергела и имања јавно-правних установа, пастувских и сточних станица;

3) да првенствено изаберу све пепинијере или мушка приплодна грла према својим одгајивачким потребама у колико има више оваквих грла;

4) да у случају куповања мушких приплодних грла од државе или јавно-правних установа добијају попусте и првенствено право на избор;

5) да добијају првенствено право на помоћ од државних и јавно-правних установа за подизање задружног сточарства;

6) да добијају серуме, вакцине и лекове за потребе своје стоке од свих државних установа по цени коштања;

7) Држава за своје потребе првенствено врши набавку стоке код сточарских селекцијских задруга и њихових задругара.

§ 19. — Задругари сточарских селекцијских задруга уживаће и ове повластице:

1) Првенство на награде и помоћи за стоку, када се такве деле из средстава државних или јавно-правних установа.

2) Првенство на све повластице, које даје Држава или јавно-правне установе за унапређење сточарства за подручје на коме се задруга налази.

§ 20. — Шта важи за задруге важи и за друштва, ако одговарају условима прописаним за селекцијске задруге по овом закону.

Ванзадружна селекција.

§ 21. — У подручјима где нема сточарских селекцијских задруга за исту врсту и пастину стоке, имају сточари право да своје плоднице и подмладак своје стоке приведу оцењивачком одбору приликом јавног оцењивања мушких приплодних грла, у сврху ванзадружне селекције.

Селекција се врши у смислу § 17 овога закона, тач. 2 и 3.

Оцењивачки одбор дужан је дати савет о задржавању грла за приплод или о његовом искључењу.

Ова оцена и дати савет уноси се у белешке оцењивачког одбора.

§ 22. — Ако се сточар придржава селекцијских одредаба и савета оцењивачког одбора, уживаће повластице;

1) Попуст од таксе код употребе расплоднака државних и јавно-правних установа, ако је такса уведена.

2) Првенство за припуштање властитих плодкихња;

3) Првенство за све повластице и помоћи које се дају појединим сточарима у циљу унапређења сточарства у подручјима где нема сточарских селекцијских задруга за исту врсту и пасмину стоке.

4) Да се ванзадружна селекција рачуна као задружна, ако се селекционисана стока пренесе у делокруг задруге са сличним селекцијским правцем.

§ 23. — Стоци оплемењеној укрштањем и селекционисаној кроз најмање четири генерације за извесан пасмински тип признаће се чистокрвност под условом, да носи сва карактеристична својства свога типа и да има способности преношења ових својстава на потомство, ако је то утврђено контролисањем кроз четири генерације.

Утврђивање одлике.

§ 24. — За утврђивање одлике (елитности) селекционисаних грла оснивају се Државне Матичне књиге одличних грла (елита).

Степен одлике утврђују под контролом банске управе савези сточарских задруга, који за овај рад и за издавање листова за унапређење сточарства и оплемењивање стоке имају по закону право на државну субвенцију.

Док ови савези на том не раде поставља банска управа привремене одборе за утврђивање одлике (елитности) грла.

У погледу пунокрвности енглеских коња остаје на снази Правилник за вођење стутбука од 10 маја 1923 године Бр. 14676/IV.

За утврђивање одличности стоке потребни су ови услови:

1) Оплемењена стока мора кроз најмање пет генерација приказивати претежно наслеђивање оних одлика, за којима је селекција нарочито ишла и ово наслеђивање мора бити редовно контролисано описима у матичним књигама.

2) Одлична својства морају представљати повећање вредности стоке и њезине продуктивности.

§ 25. — Одлична (елитна) грла заведена у државним матичним књигама неће се узимати у случају рата без крајње нужде, већ се морају сачувати за приплод. Правилником ће се подробније навести случајеви крајње нужде.

Привредно законодавство

Помаћање јавно-йравних сточарских установа.

§ 26. — Ставља се у дужност Министру пољопривреде оснивати односно помагати оснивање јавно-правних као и самосталних сточних завода, станица и других сталних и привремених установа потребних за унапређење сточарства.

Огледне станице и испитивања способности стоке.

§ 27. — Закон о државним пољопривредним огледним и контролним станицама од 12 фебруара 1922 год. проширује се још и на ове задатке:

1) Селекцију и проучавање продуктивности и рентабилности врста и раса домаћих животиња тамошњег подручја.

2) Испитивање средстава за исхрану стоке.

3) Испитивање различитих начина одгајивања, храњења, неге, држања и хигијене стоке.

4) Испитивање способности за аклиматизацију.

5) Испитивање социјално-економских услова за пољопривредну производњу нарочито рентабилности и организације сеоских газдинстава.

6) Пољопривредну пропаганду за унапређење пољопривреде.

§ 28. — Постојеће ергеле и имања јавно-правних установа искористиће се и за прак-

тична испитивања из области сточарства: испитивања способности коња за пољопривредну и војну употребу, те остале стоке за рад, месо, маст, вуну и друго.

Министарство пољопривреде помагаће овај рад код сточарских селекцијских задруга и других пољопривредних задруга и удружења.

Испитивања способности коња за војничку употребу вршиће се у споразуму и сарадњи са Министарством војске и морнарице, које ће давати и потребне помоћи и награде.

Сарадња Министарства Пољопривреде и Министарства војске и морнарице.

§ 29. — Министарство пољопривреде и Министарство војске и морнарице дужни су организовати начин замене способних плодких, које се налазе у својини војске са другим коњима, који су добровољно понуђени од приватних сопственика за замену.

Министарство пољопривреде ступиће у тежњу сарадњу са Министарством војске и морнарице у погледу селекције коња за војничке потреба, да би се постигли што способнији продукти, чије ће одгајивање бити рентабилно за одгајиваче и прикладно за војску.

Сточарски стручњаци јавних уйравних власти.

§ 30. — Код намештања и унапређивања стручних чиновника за вршење службе по овоме закону код банских управа имаду предност они, који имају преко квалификације, како је

наведена у § 7 закона о унапређењу пољопривреде од 6 септембра 1929, а ако нису агрономи, тада ветеринарску спрему, — још и барем пет година праксе и специјалну квалификацију за то звање доказану на посебном испиту. Тачније одредбе о тој квалификацији и предметима за тај испит прописале се Правилником.

Само у помањкању овако специјално квалификованих лица могу код банских управа вршити ту службу и лица квалификована по § 7 закона о унапређењу пољопривреде, ну за места виша од ранга саветника мора се тражити горе речена нарочита квалификација изузевши за лица која се затекну на положају надзорника за сточарство, кад овај закон ступи на снагу.

Код срезова вршиће службу унапређења сточарства срески пољопривредни референти или ветеринари према одредби бана, која се има равнати према знању и искуству лица, која долазе у обзир.

Сточарска натецања, изложбе и сајмови.

§ 31. — У циљу што јачег потстрека одгајивача за одгајивање грла што боље продуктивности, бољих раса и веће оплемењености, приређиваће се редовна натецања, изложбе и сајмови приплодне стоке.

§ 32. — Натецање се врши у истом срезу редовно сваке треће године и то за ону врсту стоке, која је за дотични крај најважнија према програму унапређења пољопривреде за дотични

срез, односно бановину (§ 55 и 59 закона о унапређењу пољопривреде) и за коју је по овом закону предвиђено јавно оцењивање.

У томе натецању могу да суделују само пољопривредници, који имају свој посед у подручју дотичнога среза. Успех натецања установљује се првенствено на начин који ће се поближе прописати Правилником Министарства пољопривреде. Натецатељ, који получи највећи број, проглашује се свечаним начином прваком среза за односну врсте стоке и добива награду, било у новцу, било у стоци или сточарским потрепштинама према његовим потребама — надаље диплому и државну медаљу, аналогно § 30 закона о унапређењу пољопривреде.

Уз једнаку врсноћу припада првенство у натецању грлима одобрених пасмина, по § 11 овог закона овим редом:

1) Грла сопствене селекције сточарских селекцијских задруга, затим грла сопствене ванзадружне селекције по § 21 овога закона.

2) Грла, чија се приплодна вредност фамилија докаже на изложби или на други веродостојан начин у више генерација.

3) Грла осталих сточарских задруга урачунавши овамо и млекарске задруге, ливадарске и пашњачке задруге.

4) Грла чланова других пољопривредних организација.

§ 33. — Сви срески прваци исте године се према успесима, које су получили при својим среским натецањима упоређују поверенствено при надлежној бановини, која по томе

утврђује ко је у бановини првак за дотичну врсту стоке. Првак у бановини добива бановинску награду у новцу, диплому и државну медаљу.

Сви прваци бановина исте године се према полученим њиховим успесима упоређују поверљиво при Министарству пољопривреде, које по томе утврђује, ко је првак у дотичној врсти стоке за читаву Краљевину Југославију. Државни првак добива државну награду у новцу, диплому и државну медаљу, која му се имаде на свечан начин уручити.

Имена свих првака срезова, бановина и државе се објављују у „Службеним новинама”.

Министарство пољопривреде одредиће сваке године, колико ће доприносити за новчане награде срезова, бановина и државе.

Све ближе одредбе гледе provedбе натецања одредиће се Правилником Министарства пољопривреде. Према расположивим средствима могу се уз награду за првака у срезу одредити друге и треће награде у новцу, стоци или сточарским потрепштинама.

§ 34. — Уз такмичење стоке за коју је прописано оцењивање (§ 32. и 33.), приређују се и среске изложбе расплодне стоке и перади сваке врсте на потицај општих управних власти или задружних и других установа. За излагаче на тим изложбама може срески пољопривредни одбор из општинских пољопривредних заклада одредити награде у новцу или пољопривредним потрепштинама.

Прва награда се даје само за грла домаће селекције, којима се може доказати порекло најмање до треће генерације уверењем из ма-

тичних књига или из белешке оцењивачких одбора у смислу § 21. овог закона.

За награђивање приплодних коњских грла даваће средства још и Министарство војске и морнарице.

§ 35. — У напредним сточарским крајевима могу се приређивати нарочити сајмови расплодне стоке. За такве сајмове потребита је дозвола банске управе. Ближе о сајмовима одредиће се Правилником Министарства пољопривреде.

Награде за издржавање одличних приплодних грла.

§ 36. — Сопственицима мушких приплодних грла која су лиценцирана у циљу побољшања домаће пасмине даваће се награде за издржавање ових приплодних грла по овим начелима:

Право на конкурисање за награду имају сопственици мушких приплодних грла, која су по други пут оцењена и код истог сопственика задржана за даљи приплод.

За случај да се овакво грло премешта у расплодне сврхе у друго подручје због било којег оправданог разлога, преноси се ово право на новог сопственика лиценцираног грла.

Премија се повећава даљим годинама лиценцирања и чувања за приплод. Повећање износи најмање 20% од износа једногодишњих трошкова за издржавање грла.

§ 37. — За оцењена мушка приплодна грла од нарочито велике приплодне вредности за

домаће сточарство дају се ванредне награде, које износе вишеструки износ награде по § 36.

Ове награде се повећавају у даљим годинама држања за приплод, о чему ће Правилник донети ближе одредбе.

Чланови селекцијских сточарских задруга имају за њихову стоку првенствено право на употребљивање награђених грла за приплод, ако се ова налазе на дотичном подручју и ако ову потребу одреди селекцијски одбор сточарске селекцијске задруге.

Држава и сточарске селекцијске задруге имају првенствено право откупа приплодних грла награђених изванредном премијом за издржавање, ако их сопственик жели продати.

§ 38. — Мушка приплодна грла награђена за издржавање по § 36 и 37 овога закона не могу се извести за приплод у друге државе без нарочитог одобрења банске управе, која може поред издате дозволе тражити повратак премије.

§ 39. — Награде за издржавање одличних плодקיња и подмлатка даваће се по овим условима:

а) за плодקיње:

1) ако су плодקיње давале одлично по томство, нарочито одлична мушка приплодна грла, или

2) ако плодקיње имају потврђено порекло бар кроз три генерације и ако се о подмлатку плодקיња води рачуна за даљи приплод, или

3) ако се сопственик плодקיња држи упута селекцијског одбора сточарске селекцијске задруге односно оцењивачког одбора за оцењивање по § 21.

б) за чување подмлатка:

4) ако је подмладак одлично класификован и ако је од надлежног одбора одређен за приплод, или

5) ако подмладак по способности и пореклу представља нарочиту приплодну вредност.

Грла сточарских селекцијских задруга имају првенство над осталим грлима исте каквоће у подручју дотичне задруге.

§ 40. — Допитања награда за издржавање по §§ 36.—39. врши се редовно приликом оцењивања расплодне стоке по одбору за оцењивање (§ 9. и д.). Изнимно може исти одбор допитати награде за издржавање и другом угодом (натецања, изложбе и сл.). Награде се допитују из општинских пољопривредних заклада уз евентуалне припомоћи из банске или државне пољопривредне закладе а за пастуве и уз припомоћ Министарства војске и морнарице.

Планинско, ливадарско и пашњачко газдинство.

§ 41. — Пре доношења посебног закона о унапређењу планинског господарства, ливадарства и пашњарства, пада рад око тога у дужност сточарских стручњака и јавних управних власти (§ 30) у вези са шумарским и културно-техничким стручњацима.

Сем тога може Министар пољопривреде ангажовати привремене специјалне стручњаке

за сарадњу око унапређења планинског, ливадарског и пашњачког господарства у држави.

§ 42. — Задругама домаћих сточара признаје се првенствено право на закуп на државним и пашњацима јавно-правних установа, а оне ће се старати и око рационалне испаше, издржавања појила и других помоћних направа. Ближе одредбе о правима и дужностима задругара одредиће Правилник.

Мешовите одредбе.

§ 43. — Сваки сопственик стоке дужан је пријавити стање своје стоке своје општинском суду (поглаварству) у почетку месеца октобра сваке године по врстама и категоријама. Неизвршење овога казниће се по § 55. овога закона. Општине су дужне на подлози овога водити сточни катастар. Ближе одредбе прописаће Министар пољопривреде Правилником.

§ 44. — Министарство пољопривреде има право да сваке године изврши преглед приватних ергела и пепиниера осталих врсти стоке.

§ 45. — Из државних и иних јавних средстава набављена приплодна стока даваће се првенствено сточарским селекцијским задругама, затим другим сточарским институцијама и

школованим напредним сточарима, а под условима и уговором који ће се Правилником прописати.

§ 46. — Забрањено је за приплод дорасла нелиценцирана и млада мушка грла пуштати са туђом стоком на јавну (заједничку) пашу.

§ 47. — Онеспособљење (кастрација) стоке за приплод на начин, којим се стока мучи, проузрокује дуго боловање и неповољно утиче на квалитету (на пр. увијањем, туцањем и слично) забрањује се те се кажњава по § 55. овога закона.

§ 48. — Министарство пољопривреде и Министарство народног здравља дужни су организовати производњу серума, вакцина и лекова за стоку у Централним и другим Хигијенским заводима.

Све сточарске и перадарске задруге имаће право на узимање серума, вакцина и лекова за потребе своје стоке и перади од свих државних установа по цени коштања. Кад се ове установе прошире имаће то право сви сточари за све врсте домаћих животиња.

Перадарство (живинарство).

§ 49. — За унапређење перадарства оствариће се по могућности у сваком срезу бар по једна перадарска станица уз срески ра-

садник. Осим тога такове станице ваља уредити на свим пољопривредним школама, државним и имањима јавно-правних установа, ер-гелама и т. д.

§ 50. — Перадарске станице су дужне селекционисати (оплемењивати) домаће и уведене расе перади у чистокрвности или укрштањем домаће расе са племенитијима која ће се Правилником одредити за дотично подручје.

Перадарске станице су даље дужне:

- 1) Проширити свој селекцијски рад путем перадарских селекцијских задруга.
- 2) Умножавати селекционе производе код помоћних органа.
- 3) Служити као обавештајно и помоћно средиште за перадарство својега подручја у циљу што бољег рентабилитета његовог.

§ 51. — За проширење рада одабирања (селекције) перадарских станица служе перадарске селекцијске задруге.

Перадарске селекцијске задруге имају ова права и првенства:

- 1) Тражити савета од стручњака за селекцију перади перадарске станице дотичног подручја или најближе перадарске станице и од других стручњака државних или јавно-правних установа.

- 2) Првенствено узимање најбоље селекционисаних приплодних производа перадарске станице за приплод за задружну перад.

Под првенством се подразумева право на избор најбољих приплодних производа, који

нису потребни перадарској станици за властите сврхе и право на најмање попушта 50% цене за узимање приплодних производа прве године оснивања перадарске задруге, а најмање 25% попушта доцнијих година.

- 3) Првенствено право на потпоре које даје држава или јавно-правне установе за унапређење пољопривредног произвођачког задругарства.

У случају колизије првенства са другим селекцијским задругама одлучује Министарство пољопривреде.

§ 52. — Задружни чланови перадарских селекцијских задруга имају још првенствено право на изложбама.

§ 53. — Умножавање приплодних производа врши се путем добровољних произвођача перади као помоћних органа перадарских станица:

- а) давањем приплодних производа перадарске станице уз обавезу да ће се исти број и иста каквоћа повратити станици у року који ће прописати Правилник;
- б) давањем приплодне перади или јаја перадарске станице уз снижену цену а уз обавезу да ће се у истој каквоћи умножавати и продавати за приплод уз снижене цене, што ће се прописати Правилником.

§ 54. — Домаћинске школе које се издржавају или помажу средствима Министарства пољопривреде или јавно-правних установа дужне су и своје програме наставе унети пе-

радарство, а нарочито наставу о оснивању и вођењу перадарских селекцијских задруга.

Казне и поступак.

§ 55. — Ко повреди одредбе овога закона и правилника који буде прописан на основу овога Закона, казниће се новчано од 50 до 1.500 динара, или затвором од 1 дана до месец дана. При замени се сваки дан затвора рачуна 50 динара глобе.

Казне изриче среска управна власт.

Од свих прикупљених казни добија 50% дотична општина у корист општинске пољопривредне закладе а 50% уноси се у државну пољопривредну закладу.

Противу осуде може се жалити у року од осам дана Банској управи, чија је пресуда правноснажна.

§ 56. — Овај Закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија месец дана од дана обнародовања у „Службеним новинама”.

Сви ранији закони о унапређењу сточарства, уредбе и други прописи престају важити ступањем на снагу овога Закона.

Овлашћује се Министар пољопривреде да пропише Правилник о извршењу овога Закона по његовом обнародовању.

Обнародован у Бр. 307. — СХХХI — Службених новина од 31. децембра, 1929. — I год.

ПРАВИЛНИК

Бр. 48181. — IV од 29. новембра, 1927. год.,

о увозу стоке за приплод

На основу чл. 3. Закона о устројству Министарства пољопривреде и вода и примедбе уз Бр. 50-57 коментара царинске тарифе прописује се правилник о увозу стоке за приплод:

Чл. 1. — Државни, општински, срески или окружни заводи, а и приватни ако увозе стоку за приплод ослобођавају се царине на основу уверења Министарства пољопривреде и вода.

Чл. 2. — Ова уверења издаваће се:

Државним, среским, окружним и општинским сточним заводима — на основу писмених извештаја и пријава тих завода.

Приватним — на писмену молбу, правилно таксирану, дотичног лица — увозника.

Уз ову молбу треба приложити уверење општинске власти, потврђено полициском вла-

шћу, или од државног економа, да се стока увози заиста само за приплод; обавезу да ће се увозник у свему придржавати чл. 5. овог Правилника; изјаву да ће допустити контролу по чл. 6. овог Правилника и најзад, обавезу да ће без суда, платити троструку царину, ако буде стоку продао, или је не буде уопште за приплод употребио по чл. 5. овог Правилника.

Чл. 3. — Државни, срески, бановински и општински заводи, као и приватна лица, дужни су у пријави, односно молби, назначити:

1. Коју врсту стоке желе увести за приплод;
2. Број комада, како мушких тако и женских;
3. Године старости;
4. Расу стоке;
5. Земљу из које желе стоку увести;
6. Преко које царинарнице желе стоку у земљу да уведу, и приближно време кад ће се стока увести.

Чл. 4. — Министарство пољопривреде и вода задржава право, да може пријављене и одбити, ако нађе да дотичну расу и врсту стоке из дотичне земље не треба пуштати у нашу земљу.

При увозу стоке за приплод, на увозној царинарници прегледаће ову стоку надлежни гранични ветеринар. Ветеринар ће на свакој декларацији о извршеном прегледу ставити визу, и дужан је уверити се, да ли је у свему стока онаква, каква је пријављена за увоз.

Чл. 5. — Сваки онај, коме се одобри слободан увоз стоке, прима на себе обавезу, да ће је одиста употребљавати и држати за приплод, и то:

- Приплодне бикове — две године.
- Јунце испод 2 и по године — три године.
- Краве старе 4—6 година — две године.
- Краве старе 3—4 године — три године.
- Јунице старе 1 и по до 2 год. — четири године.
- Пастуве — три године.
- Кобиле — четири године.
- Ждребце и ждребице — пет година.
- Овнове и јарчеве — две године.
- Овце и козе — три године.
- Нерастове, крмаче и назимад — две год.
- Живину уопште — једну годину.
- Кошнице с пчелама — две године.
- Рибе — једну годину.

Чл. 6. — О сваком приватном увознику, коме се изда уверење за слободан увоз приплодне стоке, известиће се дотична надзорна државна и општинска власт. Она ће водити о томе надзор, да ли ће се увезена стока доиста употребљавати и држати за приплод и с времена на време вршити контролу коју увозник мора допустити.

Чл. 7. — Докаже ли се поуздано, да увозник није употребљавао увозну стоку за приплод, но ју је употребио за сасвим други циљ — противан чл. 5. овог Правилника — биће дужан да накнади троструку државну царину,

које је био ослобођен, за шта је дао обавезу по чл. 2. овог Правилника.

Чл. 8. — Број стоке коју може појединац увести за приплод је следећи:

Приплодни бикови и јунци 2—5 комада.

Краве и јунице 1—6 комада.

Пастуви и ждрепци 1—2 комада.

Кобиле и ждребице 1—4 комада.

Овце и свиње 1—5 комада запата (1 запат, 1 мушко и 2 женска).

Овнови и нерастови 1—10 комада.

Живина уопште — потребан број запата.

Пчеле 1—5 ројева.

Рибе до 50 комада (мужјака и женки).

Чл. 9. — Овај Правилник ступа на снагу по обнародовању у „Службеним новинама”.

Службене новине Бр. 281. — LXXVII од 10. децембра, 1927. год.

ПРАВИЛНИК

К.Бр. 4083. — IV од 31. јануара, 1924. год.,

о уступању државних пастува приватним лицима на привремену употребу за приплод и послугу

На основу чл. 3. Закона о устројству Министарства пољопривреде и вода, прописује се овај Правилник о уступању државних пастува приватним лицима на привремену употребу за приплод и послугу:

Чл. 1. — Овлашћује се Управа државних ергела да пастуве може давати приватним одгајивачима на привремену употребу.

Чл. 2. — Да неко може добити пастува на употребу од државе, мора испунити пре тога ове услове:

а) да донесе уверење од општинског одбора или коњарске задруге, да је добар одгајивач и личност која испуњава своје обавезе;

б) да има уређену стају;

в) да има радну снагу вичну у поступању са коњима.

Чл. 3. — Кад Управа добије повољно обавештење, склапа уговор са држаоцем пастува, којим се држалац пастува обавезује:

1., да ће пастува држати најмање годину дана;

2., да ће пастува хранити и неговати по прописима овог Правилника и упутствима које му пропише Управа државне ергеле која му даје пастува;

3., да ће пастува употребљавати за приплод не само за своје потребе већ и оне осталих одгајивача, тако да пастув годишње опаше најмање 30 кобила, али да ће се у погледу пуштања пастува придржавати тачно прописа овога правилника и упутстава Управе државне ергеле;

4., да ће водити тачно дневник опасивања у свему по штампаним обрасцима, које ће му давати бесплатно Управа државне ергеле;

5., да ће издавати сопственику кобиле уверење, на коме ће назначити и величину наплаћене таксе, по обрасцу који му ставља на расположење Управа државне ергеле бесплатно. На крају сваке године слаће Управи уникат, ради поуне и оверавања уверења о ожадребљењу;

6., да ће допустити вршење контроле свима властима које предвиђа Правилник, и да ће према потреби на позив довести пастува на преглед најмање два пута годишње у најближе станиште;

7., да ће држави накнадити пастува по процењеној вредности на случај да пастув угине или се оштети његовом кривицом, и то сразмерно према року на који је добио пастува, на привремену употребу. — (Ако је пастув дат на четири године и угине или се оштети кривицом држаоца, држалац плаћа: у првој години процењену вредност; у другој три четвртине; у трећој једну половину; у четвртој једну четвртину процењене вредности).

Чл. 4. — Уговор мора држава отказати редовним путем кад држалац не испуњава услове и одредбе овог Правилника и закљученог уговора, и тада држалац нема права ни на какву накнаду.

Држалац пастува може такође отказати уговор у свако доба, али је дужан држати пастува до завршетка године и тада га предати Управи државне ергеле од које га је узео.

Чл. 5. — Уговор се раскида на штету држаоца и пре уговореног рока, ако он не испуњава услове примљене на себе. Постојање дела утврђује се комисијским прегледом. Комисију одређује Министар пољопривреде и вода од економа и веринара, на захтев Управе државне ергеле. Држалац има право жалбе на решење комисије Министарству пољопривреде и вода, али у том случају сноси трошкове око поновног комисијског рада.

Чл. 6. — Таксу за опасивање кобила наплаћиваће држалац у своју корист, до оне

висине, коју му одреди Управа државне ергеле, према пригодној вредности грла и месним приликама.

Чл. 7. — Једанпут опасане кобиле, по већ уплаћеној такси имају право на три повратка ако јој траје распашеност, и то деветог дана по опасивању.

Чл. 8. — Пастуви код приватних држалаца смеју се пуштати на кобиле само једанпут дневно. Једино у случајевима кад се стекну два повратка, могу се пастуви и по двапута дневно пуштати и то увек расподељено пре и по подне.

Чл. 9. — Држалац пастува има право употребе пастува ван сезоне опасивања за јахаћу и лаку запрежну службу, а за пастуве тешког типа и за лакше пољске радове.

Државни се пастуви не смеју употребљавати за кулук, претпрегу и т. д.

Чл. 10. — Надзор о томе како држалац испуњава примљене обавезе и поступа са пастувима води дотична Управа државне ергеле помоћу својих органа и преко државних и самоуправних органа или нарочитих повереника, с тога ће при сваком уступању урадити следеће:

а) известити одмах надлежну власт, бановинског или среског економа или ветеринара

и општински суд о уступању кога државног пастува, са тачном адресом држаоца и доставити им по један примерак овог Правилника;

б) доставити дотичном општинском суду објаву, која се има истаћи на видном месту и у којој ће бити означено име лица коме је уступљен пастув, величина прописане таксе и у изводу одредбе о пуштању и нези пастува.

Чл. 11. — Државни и бановински економи и ветеринари у чијим се срезовима или бановинама налазе пастуви, дужни су водити евиденцију о њима и надзор о томе: да ли се држаоци придржавају обавеза, а у сваком случају неисправности извештавају Управу државне ергеле.

Чл. 12. — Држалац пастува дужан је хранити и неговати га према прописима које ће му одредити Управа државне ергеле, уношењем тих одредаба у упутства, која служе као саставни део уговора.

Чл. 13. — Ако држаоци пастува у року, предвиђеном уговором држе и употребљавају дате им пастуве прописно, пастуви прелазе у њихову својину по истеку тога рока.

Чл. 14. — Услови под којима ће се давати пастуви и који ће важити као саставни део уговора, саобразиће Управе државних ергела овоме Правилнику и те услове има сваки

прималац пастува да потпише и уз то изда Управи уредан реверс за примљеног пастува са свима тачним подацима и њему.

Чл. 15. — У услове под којима се дају државни пастуви, Управе државних ергела ће унети и одредбе о року на који се дају ти пастуви, тако да се пастуви расе енглеске, арапске, енглеско-арапске, липицанске и американски касачи од 4 до 10 година старости дају на четири, од 10 до 15 на три, преко 15 на две године; нониуси и други тежег типа од 3 до 7 на пет, од 7 до 12 на четири, од 12 до 15 на три, преко 15 на две године.

Чл. 16. — Пастуви веће вредности, пунокрвни или полукрвни, могу се давати на употребу за приплод приватним ергелама, коњарским задругама или удружењима којима је циљ унапређење коњарства и истакнутим одгајивачима коња, уз наплату таксе држави, но ти се пастуви имају вратити држави по истеку закупа.

Величину годишње закупне таксе за ове пастуве по предлогу Управа државних ергела одређиваће Министарство пољопривреде и вода.

Чл. 17. — Овај Правилник важи од дана када се објави у Службеним новинама.

Сви до сада издати правилници и одредбе за закључивање уговора о уступању државних

пастува приватним лицима на приватну употребу за приплод и послугу престају важити.

За пастуве до сада издате важе Правилници и одредбе под којима су ти пастуви издати.

Службене новине Бр. 38. — V од 18. фебруара, 1924. год.

ПРАВИЛНИК

Бр. 29080. — IV од 6. јула, 1926. год.,

о бесплатном раздавању државних приплодних бикова
на исхрану, негу и употребу

На основу Уредбе о устројству Министарства пољопривреде и вода прописује се овај Правилник о бесплатном раздавању државних приплодних бикова на исхрану, негу и употребу:

Чл. 1. — У циљу унапређења домаћега говедарства Министарство пољопривреде и вода набављаће у земљи и на страни чистокрвне приплодне бикове од оних раса, које су погодне за наше прилике за поправку нашег домаћег говедарства.

Чл. 2. — Државни приплодни бикови биће жигосани са Д, 1 (т.ј. државни бик број 1 и т. д.) и раздаваће се бесплатно државним и самоуправним пољопривредним установама, сре-

зовима, општинама, земљорадничким, млекарским и сточарским задругама по одредбама овога Правилника, а употребљаваће се за оплођавање народних крва.

Чл. 3. — Именовани у чл. 2. овога Правилника, који хоће да прими једнога бика, и више, на исхрану, негу и употребу, дужан је испунити ове погодбе:

1. Мора имати добру и удобну, чисту и промајну, лети хладовиту, а зими топлу стају, која не мора бити зидана;

2. Мора имати поуздано лице, које зна да негује бика и које воли стоку.

3. Мора имати спремљену довољну количину добре и здраве хране за исхрану бикова преко целе године.

4. Мора имати довољног испуста за кретање бикова.

5. Мора се писмено обавезати:

а) да ће бика тачно онако неговати, хранити и за приплод и рад употребљавати, како је овим Правилником прописано;

б) да ће у случају болести на време звати марвеног лекара и оване поверити лечење бика, о своме трошку;

в) да ће допустити надзор над горњим поступањем с биком свим оним органима, који за то по овом Правилнику буду овлашћени;

г) да ће бика пуштати на народне краве у својој околини и то само на онолики број, колики је овим Правилником предвиђен, и да ће за пуштање бика на приватне краве наплаћивати у своју корист таксу онолику, колику одреди срески, општински, односно окружни

одбор али тако, да сопственик краве поред првог скока има права и на један бесплатан повратак у року од месец дана;

д) да ће накнадити штету држави, ако би му уступљени бик у првој или другој години угинуо или онеспособио за приплод његовом кривицом, и то: у првој години онолико, колико је бик плаћен, а у другој години половину те суме.

По овој скали прималац ће се обавезати, да уступљеног бика плати и у случају, да он од њега буде украђен;

ђ) да ће за време од две године и доцније водити тачан списак (по добивеном обрасцу), колико је и чијих крава водило са уступљеним му биком, и колико је и каквих телади отељено и да ће на крају сваке године подносити овај списак своје општинском суду, који ће га оверити и преко државнога економа достављати Великом Жупану.

Чл. 4. — Уступљени бикови државна су својина.

Ако држаоци испуне све услове после две године прелази уступљени бик у њихову својину (приватнога или правнога лица), код кога су на нези, исхрани и употреби били, али га они још једну годину дана морају употребљавати за оплођавање народних крава.

Чл. 5. — Државни бикови уступљени на исхрану, негу и употребу, за време од три године, од дана уступања, не могу бити, ни за рачун државни, нити за рачун приватни

продати, заложени, или ма којим путем отуђени, нити пак узети у попис.

Чл. 6. — У случају да прималац државног приплодног бика дође у немогућност да после извесног времена држи бика, дужан је о томе одмах извести, преко свога општинског суда, државног економа, који ће о томе извести Великог жупана и предложити лице из околине, које би хтело бика примити. Велики жупан ће одмах донети одлуку, шта ће се с биком радити.

Први држаоц нема права на накнаду за време, за које је он бика држао.

Нови прималац има примити све услове као и први. Рок држања одредиће Велики жупан, према старости бика.

Чл. 7. — Ко жели да прими државног приплодног бика на исхрану, негу и употребу, дужан је пријавити се писменом молбом, и то:

1. Државне и самоуправне пољопривредне установе обрађају се молбама непосредно Министарству пољопривреде и вода. Самоуправне пољопривредне установе прилажу уз молбу и потребна решења и одобрење среских односно окружних одбора.

2. Општине и срезови, земљорадничке, сточарске и млекарске задруге обрађају се молбама великим жупанима. Ове установе примају бикове за своју заједничку употребу. Но оне добивеног бика могу дати под istim условима и добром приватном одгајивачу, али су

према Министарству оне одговорне.

3. Приватни одгајивачи са села треба да поднесу молбе своме општинском суду, на којој ће општински одбор донети одлуку, да ли молилац има све погодбе да може примити и издржавати приплодног бика и то спровести среском економу односно Великом жупану.

Чл. 8. — Сви они који се пријављују и траже бикове, дужни су у својим пријавама изјавити, да у свему пристају на одредбе прописане овим Правилником.

Чл. 9. — Чим се пријављеном одобри, да може добити државнога приплодног бика, на исхрану, негу и употребу по одредбама овога Правилника, известиће се преко економских органа и надлежних власти, где и кад треба да дође да бика на реверс прими и потребне обавезе да, ако их исправно у самој молби (пријави) није дао.

Ако пријављени не би одређенога дана и на одређено место дошао, или уопште одрекне да бика прими, дужан је без суда и парнице платити све трошкове проузроковане довођењем бика до места предаје и враћањем натраг.

Чл. 10. — Сваки прималац бика добива и биковску исправу, коју је дужан чувати и на тражење економских и других надзорних органа, подносити им да попуне оне податке, који се редовно у тој исправи имају попуњавати.

Чим прималац бика, који је већ прешао у његову својину, отуђи га или закоље, или му он угине, дужан је о томе одмах извести државног економа и предати му биковску исправу, коју ће овај одмах спровести Великом жупану, који ће водити евиденцију о свима биковима у његовој области, а годишњи извештај подносиће Министарству пољопривреде и вода.

Биковске исправе штампаће Министарство пољопривреде и вода, и бесплатно свакоме дати, коме бика на издржавање повери. То важи и за остале обрасце.

Чл. 11. — Државни економи су дужни сваки у своме срезу, односно округу, двомесечно да прегледају све државне бикове и да о њиховом стању подносе извештаје Великим Жупанима.

Марвени лекари, који буду позвани да лече државне бикове, дужни су да о болести и успеху лечења известе Великог Жупана.

Чл. 12. — У случају, да се при овим прегледима нађе, да прималац не негује, не храни, и не употребљава бика онако, како је овим Правилима прописано, или да наплаћује веће таксе за вођење, но што је чл. 3. тач. 5. овога Правилника прописано, Велики Жупан има права узети му бика и дати га другоме, а први прималац нема права ни на какву накнаду за држање бика до тога доба.

Чл. 13. — Ако се констатује да је бик тако упропашћен да није више ни за какву употребу, нити се лечењем може опоравити, онда ће се оставити примаоцу да ради са њим шта хоће, а од њега ће се без суда и парнице у првој години наплатити права вредност бика, а у другој години половина суме која је при куповини бика издата.

Чл. 14. — Ако се нађе да је бик оронуо или чак угинуо од природне болести, а прималац је благовремено тражио и употребио услуге марвеног лекара, онда ће се ако је угинуо, расходovati на штету државе, а ако је жив продаће се јавним надметањем у корист државне касе.

Чл. 15. — Приплодни бик по правилу ће се само једанпут дневно пуштати на краве.

Једном добром бику у пуној снази треба дати 60—70, а млађим 40—50 крава годишње, ако се бик не пушта заједно са кравама на пашу, а ако се пушта заједно с кравама на пашу, где ће их слободно оплођавати, онда на једнога бика не треба рачунати више од 30—40 крава.

Чл. 16. — Поред куповине и раздавања бикова по одредбама овога Правилника, Министарство пољопривреде и вода набављаће и женска приплодна грла говеди бољих пасмина и иста уступати добрим сточарима из села а уз обавезу да грло држе четири године у приплоду.

Цену одређује Министарство пољопривреде и вода, а осталу радњу обављаће Велики Жупан по одредбама овога Правилника.

Чл. 17. — Прелазно наређење.

Правилник овај ступа на снагу кад се обнародује у „Службеним новинама“, а престаје важити Правилник о бесплатном раздавању државних приплодних бикова на исхрану, негу и употребу, Број 838/IV, од 15 јануара 1921. године.

Службене новине Бр. 171. — XLVII од 30. јула, 1926 год.

ПРАВИЛНИК

Б.Бр. 20218. од 5. августа, 1931. год.,

о уступању војно-државних кобила народу на употребу, чување и приплод

У духу одредбе из тач. 3. чл. 235. Закона о устројству војске и морнарице и у споразуму са Министарством пољопривреде и вода, а на основи чл. 192. истог закона, прописује се овај Правилник о уступању војно-државних кобила народу на употребу, чување и приплод:

Чл. 1. — У циљу поправке наше домаће расе коња и повећања одгајивања оних типова коња, који су војсци потребни, као и да се помогне становништву при обради земље, Министарство војске и морнарице даваће народу на употребу, издржавање и приплод војно-државне кобиле способне за приплод.

Колико ће се кобила, којих категорија и на којој територији давати народу, одлучује Министар војске и морнарице сваке године

према потреби и могућности, а у сагласности са програмом унапређења коњарства Министарства пољопривреде, што ће се благовремено и редовно објављивати путем „Службених новина.”

Исто тако објављиваће се путем „Службених новина”, ако се у току дотичне године неће вршити издавање војно-државних кобила народу.

Чл. 2. — У циљу извршења одредбе чл. 1 вршиће се сваке године у месецу октобру преглед свих војно-државних кобила и том приликом ће се издвајати и предлагати за давање народу оне војно-државне кобиле, које су мање способне за војну службу, али су још увек способне за пољопривредни рад и за приплод — т. ј. за које је познато да су се већ ждребиле у команди и дају добру ждребад или редовно показују полну жар.

Ове прегледе наређују команданти дивизиских области за све команде, јединице и установе на својој дивизиској територији.

Чл. 3. — Прегледи и издвајање кобила, као и одређивање комисија за овај преглед вршиће се у свему по чл. 4 Правилника за расход угинуле и онеспособљене војно-државне стоке. Стручни изасланик банске управе може бити члан ове комисије.

Чл. 4. — Када се нареде прегледи по чл. 3 одређене комисије вршиће преглед и

оцену свих војно-државних кобила, које припадају дотичној команди, јединици и установи и изабраће оне кобиле, које одговарају у словима из чл. 2 овог Правилника.

По извршеном избору кобила, комисије ће сачинити посебне спискове са свима подацима из главног сточног списка и у одговарајуће рубрике ставити и потписима оверити своје мишљење у смислу става првог чл. 2 овог Правилника и ове спискове предавати старешинама дотичних команда, јединица и установа, које ће их даље спроводити редовним путем команданту оне дивизиске области, на чијој се територији налазе.

Команде дивизиских области када приме ове спискове, састављаће један укупан списак обрасца главног сточног списка, за све команде, јединице и установе на својој територији и достављаће редовним путем Министарству војске и морнарице тако да у Министарству буде најдаље до 30 новембра сваке године.

Чл. 5. — На основи списка примљених по чл. 4 и извода по чл. 27 министар војске и морнарице доноси решење: колико ће се кобила, којих категорија, из којих команда и на којој дивизиској територији дати народу.

У случају, да број издвојених кобила по командама не буде довољан у односу на број који је одлуком министра војске и морнарице за дотичну годину одређен по чл. 1 овог Правилника, министар војске и морнарице може у границама могућности наредити, да се уступе и кобиле ново-набављени ремонти.

Чл. 6. — Право на пријем војно-државних кобила, по одредбама овог Правилника, имају првенствено задругари сточних задруга и земљорадници, који испуњавају следеће услове:

1. Који имају коњушницу за смештај примљених кобила. Коњушнице не морају бити зидане, али морају бити удобне, довољно високе и простране, светле и зими топле;

2. Који имају економске могућности за држање коњских грла;

3. Који се баве одгајивањем коња или се одгајивањем желе бавити и зато имају склоности и разумевања;

4. Који се обавезу:

а) Да ће примљене кобиле и од њих добијени подмладак хранити и неговати по упутству, које ће се за ову циљ прописати;

б) Да добијени подмладак неће пре навршетка 3 године старости употребљавати на теже радове;

в) Да добијени подмладак ни у ком случају не смеју отуђивати у иностранство, без претходног одобрења команданта дотичне дивизиске области.

г) Да ће примљене кобиле употребљавати на радове само предвиђене овим Правилником;

д) Да ће примљене кобиле и од њих добијени подмладак у случају оболења лечити и

ђ) Да пристају на све услове прописане овим Правилником.

Чл. 7. — Примаоци војно-државних кобила сnose сав ризик по чл. 17 овог Правилника.

ка од дана пријема и не смеју примљене кобиле отуђивати, јер се кобиле дате народу на употребу, чување и за приплод сматрају као војно-државна својина и могу се у свако доба од прималаца одузети.

Чл. 8. — Примаоци војно-државних кобила имају право:

1. Да примљене кобиле употребљавају на рад: јахање, пренос терета, при обради земље и т. д., али се ни у ком случају примљене кобиле не смеју употребљавати за: поштанску, кочијашку и у опште кирицијску службу, а тако исто ни за вршај;

2. На подмладак добијен приплодом од примљених кобила;

3. На бесплатно опасивање примљених кобила војно-државним пастувима;

4. Да буду ослобођени, уз уверење о пореклу и опасивању од позива на вежбу у миру суждребне кобиле преко 5 месеци и кобиле са ждребадима млађим од 6 месеци, ако су ове кобиле добијене приплодом од примљених војно-државних кобила;

5. Да буду ослобођена од позива на војну дужност и у миру и у рату приплодна грла оних прималаца, који су се нарочито истакли одгајивањем типова коња прописаних за војне сврхе;

6. На првенствен откуп од стране Министарства војске и морнарице добијеног подмлатка од примљених кобила и

7. Да уступљене кобиле пређу потпуно у њихову својину, ако држави за војне сврхе одгаје и уступе по процени војне комисије по једно за војну службу способно грло.

Одлуку по овоме доноси министар војске и морнарице.

Чл. 9. — Војно-државне кобиле дате народу по одредбама овога Правилника сматрају се државном својином и као такве не могу се узимати у попис ни за каква потраживања, ни државна ни приватна, нити се могу продавати, нити залагати.

Чл. 10. — Примљене војно-државне кобиле не могу ни у ком случају служити у сврху одговарања војним обавезама: у коњици, комори, и т. д.

Обвезници, који су обавезни да дају држави коње по одредбама Закона о устројству војске и морнарице, дужни су за ту циљ имати своје сопствене коње.

Чл. 11. — Подмладак од датих кобила остаје својина прималаца.

Она женска и мушка грла, добијена од примљених војно-државних кобила, за која се при годишњем прегледу по чл. 14 утврди да су нарочито способна за приплод, не смеју се извозити у иностранство без претходне понуде на откуп Министарству војске и морнарице.

Ако Министарство војске и морнарице ма из каквих разлога ова понуђена грла не би хтело откупити, тада остају сопственицима на слободно располагање.

Ово важи и за оне сопственике, који су куповином у земљи дошли у посед оваквих грла.

Ово ограничење у погледу извоза у иностранство не вреди за чланове сточарских задруга, ако је подмладак од задружне селекцијске комисије оцењен као неподесан за задружни приплод.

Чл. 12. — Примаоци војно-државних кобила дужни су без позива:

1) Приводити сваке године у време опасивања примљене кобиле под пастува и у место где војна власт буде одредила (војна, задружна или ергелска пастувска станица), а по завршеном опасивању ове пастувске станице подносиће уверења о опасивању на увиђај општинској власти, којој прималац припада, а општинске су власти дужне да по завршеној сезони опасивања подносе извештај команданту надлежног војног округа са списком прималаца, чије су кобиле опасане у дотичној сезони опасивања;

2) Да одмах пријављују пастувским станицама, чим се кобила буде ождребила и најдаље 15 дана по ождребљењу приведу кобилу са ждребетом пастувским станицама на преглед, ради уношења потребних података у уверење о опасивању.

Пастувске станице дужне су о овоме редовно преко општинских власти извештавати надлежног команданта војног округа, ради увођења потребних података у списак прималаца, који се код команада војних округа налазе;

3) Да извештавају општински суд, а овај надлежног команданта војног округа, ако примљена кобила или њен подмладак угину или онеспособе;

4) Да извештавају општински суд, а овај надлежног команданта војног округа, ако буду продали ждребад од уступљене кобиле, означајући у исто време и име купца и место његовог сталног становања.

Општински ће суд у овим случајевима захтевати од купаца обавезу, да ће куповином примити на себе и све обавезе предвиђене овим Правилником за грла која купују.

Ако се војно-државне кобиле уступе специјалним коњарским селекцијским или општим сточарским селекцијским задругама, тада се кобиле спарују са одређеним задружним пастувима, а дужности општине прелазе на ове задруге.

Чл. 13. — Непосредан надзор и контрола над датим кобилама спада у дужност команданата дивизиских области.

У циљу ове контроле, команданти дивизиских области предузимаће благовремено све мере да се заштите државни интереси и циљ коме уступљене војно-државне кобиле имају служити.

Чл. 14. — У циљу вођења евиденције о датим кобилама и ради уверавања, да ли се оне одржавају у добром здрављу и способности, вршиће се једанпут годишње главни преглед свих датих кобила и од њих добивених ждребади.

Ови прегледи вршиће се о јесени, када се сврше пољски радови и приреде изложбе коња у данима и местима одређеним договорно са банским и среским управама и обласним колима јахача, где ова постоје, водећи при овоме рачуна, да се у месту изложбе и прегледа може образовати комисија од 3 лица, од којих један мора бити ветеринар и да одређено место за преглед не буде сувише удаљено од места становања примаоца.

Овом прегледу може присуствовати као делегат и изасланик коњарске или опште сточарске-селекцијске задруге, ако постоји на том подручју.

Чл. 15. — Команданти војних округа, кад добију распоред од команданата дивизиских области, по коме се на њиховој територији има извршити преглед, одређују: који ће примаоци, када и у које место приводити примљене кобиле и ждребад на преглед и према том сачињавају спискове у дупликату, у које уводе све примаоце, који имају привести кобиле и ждребад на преглед, са свима подацима из списка, који чувају и ове спискове достављају команди, код које је образована комисија за овај преглед.

Чл. 16. — Одређене комисије врше у одређене дане преглед свих кобила и ждребади по списку добијеном од команданата војних округа и у одговарајућу рубрику убележавају стање нађено приликом прегледа.

Оцену стања комисија означава:

а) Са добар, ако су кобиле и ждребад у доброј кондицији, добро неговани и очувани;

б) Са изнурен и запуштен, ако су кобиле и ждребад знатно оронули и ослабили или су запуштени, али су иначе здрави, и могу се добром негом опоравити и

в) Са неспособан, за кобиле које су постале неспособне за службу, а за ждребад, ако су толико запуштена да се више не могу поправити.

Оцене ће се уносити у списак и потврђивати потписима, а детаљан извештај по завршеном прегледу комисија подноси надлежном команданту дивизиске области.

Чл. 17. — Према нађеном стању приликом прегледа поступиће се са примаоцима на следећи начин:

1. Примаоци, код којих је нађено стање означено под а) у чл. 16 похвалиће се;

2. Одузеће се од примаоца уступљена кобила и вратити у државну својину или ће се уступити другом примаоцу у случајевима предвиђеним под б) у чл. 16, с тим, да за свагда губи право на пријем војно-државних кобила, и

3. Оставиће се примаоцима означеним под в) у чл. 16 уступљене кобиле у њихову својину, а од примаоца ће се наплатити вредност упропашћене кобиле, с тим, да за свагда губи право пријема војно-државних кобила.

Исто тако извршиће се наплата вредности кобиле, ако је уступљена кобила угинула кривицом примаоца или од примаоца буде украдена.

Чл. 18. — Решења за све случајеве предвиђене у чл. 17 доносе команданти дивизиских области и она се имају извршити најдаље у року од месец дана.

Чл. 19. — Примаоци имају право жалбе на решења команданата дивизиских области у року од 5 дана, од дана саопштења решења.

Жалбе се подносе редовним путем преко команданата војних округа министру војске и морнарице.

Решења министра војске и морнарице по поднетим жалбама дефинитивна су и против њих нема места жалби.

Исто тако примаоци имају право да траже суперревизиону комисију о свом трошку, у ком случају они одређују 2 члана, а 2 члана одређује командант дотичне дивизиске области, а ови бирају себи петог члана као претседника.

Решења суперревизионих комисија су извршна и обавезна за обе стране.

Чл. 20. — Наплата упропашћених и угинулих кобила вршиће се и то:

а) Ако су уступљене кобиле издвојене по ставу првом чл. 4:

За кобиле старе 6—8 година, — $\frac{2}{3}$ процене вредности;

За кобиле старе 8—10 година, $\frac{1}{2}$ процене вредности;

За кобиле старе 10—14 година — $\frac{1}{3}$ процене вредности;

За кобиле старије од 14 година, — $\frac{1}{4}$ процене вредности;

б) Ако су уступљене кобиле ремонти:

За грла до 6 година старости, целу процену вредност.

А за кобиле осталих година старости, онолико исто вредности као што је предвиђено под а) овога члана.

Чл. 21. — Неће се вршити наплата:

1) Ако је неспособност или угинуће последица природне болести и прималац докаже, да је од своје стране предузео све, да се штетно дејство болести отклони.

У овим случајевима уступљене кобиле, ако су угинуле, расхороваће се на терет државе, а ако су онеспособљене, продаће се лицитандо на терет државе, и

2) Ако је код прималаца већ наступио случај предвиђен чл. 8 под 7).

Чл. 22. — Поред редовног годишњег прегледа, предвиђеног чл. 14 овог Правилника, надзор и контролу над датим кобилама и добијеним подмлатком вршиће и поступати по надлежности и то:

1. Команданти војних округа приликом регротовања и пописа стоке;

2. Државни пољопривредни органи;

3. Државни, самоуправни и општински ветеринари, који ће, ако буду позивани за преглед и лечење датих кобила, подносити извештај о нађеном стању, о природи болести, као и да ли се болест може излечити код при-

маоца или оболело грло ради успешнијег лечења треба упутити на лечењу у коју војну установу.

Одобрење за лечење у војно-државним установама дају команданти дивизиских области под условом: да је прималац дужан сносити трошкове око лечења и исхране за све време, док се оболело грло на лечењу буде бавило;

4. Општинске власти, које су у првом реду позване и одговорне, да непосредно воде надзор над уступљеним кобилама и да предузимају благовремено мере за заштиту државних интереса и

5. Старешине жандармериских станица.

Чл. 23. — Примаоци су дужни претходно понудити Министарству војске и морнарице на откуп ждребад од уступљених кобила, ако их после навршене 2 године старости желе отуђити.

Од ове обавезе ослобођавају се чланови сточарских селекцијских задруга, ако продају ждребад другим члановима ових задруга.

Чл. 24. — Лица, која желе да приме од Министарства војске и морнарице на употребу, издржавање и за приплод војно-државне кобиле, а испуњавају услове из чл. 6 овог Правилника, подносе молбе најдаље до 1 октобра сваке године, преко свог општинског суда, који ће ове молбе, ако општински одбор нађе да дотични молилац има услова за пријем кобила, спроводити преко команданата војних

округа оном команданту дивизиске области, на чијој се територији молилац налази, са својим мишљењем, за које носи пуну одговорност.

Задругари подносе молбе преко коњарске односно сточарско-селекцијске задруге.

Чл. 25. — Команданти војних округа примаће, прегледаће и цениће ове молбе и прибављаће потребне податке, и објашњења и најдаље до 1 новембра сваке године достављаће их са својим мишљењем на решење својим командантима дивизиских области.

Чл. 26. — Команданти дивизиских области на основи прикупљених молби и докумената, а из својих сопствених личних уверења и сазнања одлучиваће по којим се молбама и колико грла може уступити, које молбе треба вратити на допуну потребним документима, а које молбе треба сасвим одбити.

Све молбе, за које команданти дивизиских области налазе, да би по њима учињена тражења требало одобрити, задржаће се у архиви и чувати као докуменат обавеза, пошто се претходно заведу у списак обрасца А, а све остале молбе вратиће се молиоцима.

Чл. 27. — Извод примљених и у списак обрасца А уведених молби, команданти дивизиских области достављаће Министарству војске и морнарице сваке године најдаље до 1 децембра.

Чл. 28. — Када команданти дивизиских области добију од Министарства војске и морнарице решење сходно чл. 5. колико ће се кобила и из којих команда да дати народу на територији дотичне дивизиске области, доносиће дефинитивна решења по поднетим молбама, којим се лицима и колико имају уступити војно-државних кобила и о овоме уносити потребне податке у одговарајуће рубрике већ устројеног списка обрасца А.

Овај списак са прикљученим свима молбама, по којима је донето решење о уступању, чува се у архиви као докуменат обавезе.

Молбе, које су по чл. 26 биле већ унете у списак обрасца А, а по којима се због недовољног броја кобила није могло донети решење о уступању, вратити молиоцима натраг с напоменом, да се због недовољног броја кобила њиховим молбама није могло изаћи у сусрет и да се са овом молбом могу обратити у идућој години.

Команданти дивизиских области своја донета решења о уступању војно-државних кобила достављаће командантима војних округа са списковима из којих ће се видети, који ће примаоци са територије дотичних војних округа, где и када примити војно-државне кобиле на употребу, издржавање и приплод.

Све ово има се завршити до краја месеца јануара сваке године тако, да лица којима је одобрено уступање војно-државних кобила, могу ове примити још у месецу фебруару и искористити за пролећне пољопривредне радове и за опасивање у наступајућој сезони.

Чл. 29. — Предаја кобила вршиће се увек код команда, које воде сточни списак.

Место и начин предаје војно-државних кобила из команда са једне дивизиске територије, регулисаће командант дотичне дивизиске области.

Ну, ако наступи случај, да се морају уступити војно-државне кобиле из команда једне дивизиске области на територији друге дивизиске области, министар војске и морнарице наређиваће, да се те кобиле ради предаје упућују оној команди, коју предложи командант дивизиске области, на чијој се територији кобиле имају раздати народу.

Чл. 30. — Предаја кобила код одређених команда и у одређене дане вршиће се комисијским путем по списку обрасца Б, у коме ће прималац или пуномоћник својеручним потписом потврдити пријем.

При пријему кобиле сваки прималац је дужан дати писмену обавезу обрасца В, која ће се прикључити списку по коме је предаја извршена.

Ако је подносилац молбе спречен да лично дође да прими додељену кобилу, дужан је у место себе послати свога овлашћеног пуномоћника, коме ће предати и своју писмену обавезу по обрасцу В, која мора од стране надлежне власти бити потврђена.

При предаји примаоцима, војно-државне кобиле видно ће се жигосати на левој страни врата жигом „†“, а на десној страни врата са два последња броја оне године у којој је кобила уступљена примаоцу.

Чл. 31. — Ако се народу уступају кобиле по ставу првом чл. 4 овог Правилника,

увер ће се комисијски извршити процена сваке кобиле, која се уступа и такву процену уносити и у списак по коме се предаја кобила врши.

Чл. 32. — Ако кобиле, намењене за уступање народу не припадају команди, код које се врши предаја или команди која се налази у истом месту, а прималац не дође одређеног дана да прими кобилу, нити пошаље свога пуномоћника, дужан је платити утрошену фураж по цени коштања за све време од дана одређеног за предају, па до дана повратка кобиле у своју команду као и трошкове за транспорт до своје команде.

Чл. 33. — По свршеној предаји кобила, задржавају се спискови, по којима је предаја извршена у архиви код команде у којој је предаја извршена, а дупликат оваквог списка доставља се команданту дотичне дивизиске области, који податке из ових спискова уноси у списак обрасца А, који чувају у својој архиви и стављају га у архиву заједно са документима по чл. 26 овог Правилника.

Чл. 34. — Команде код којих је извршена предаја кобила достављаће по један примерак спискова по којима је предаја извршена и командантима дотичних војних округа ради во-

ђења евиденције и контроле у смислу одредаба овога Правилника.

Службене новине Бр. 193. — LXII од 25. августа, 1931. год.

ПРАВИЛНИК

Вт. Бр. 14353. од 14. новембра, 1928. год.,

о цепљењу стоке ради сузбијања, лечења и познавања
сточних зараза

На основу чл. 3. и чл. 26. Закона о сузбијању и угушивању сточних зараза од 14. јуна 1928. године, прописује се следеће:

Чл. 1. — Цепљење животиња ради сузбијања, лечења и познавања сточних зараза сме вршити само ветеринар.

Чл. 2. — Цепљење у циљу сузбијања и лечења зараза код пернате живине, могу под надзором и по упутствима ветеринара вршити и друга лица, која буду за тај посао нарочито оспособљена. Такова лица могу тај посао вршити као помоћници ветеринара и само, где заразне болести код пернате живине заузму такав обим, да ветеринари у срезовима, односно општинама, нису у стању да на време сами изврше тај посао.

Ни у ком случају пак није дозвољено да неветеринари врше овај посао самостално и пре него што надлежни ветеринар утврди дијагнозу болести.

Чл. 3. — Под условима, наведеним у чл. 2. и 5. овог Правилника, може се цепљење пернате живине поверити лицима:

- 1) која су држављани Краљевине Југославије;
- 2) која су свршила Пољопривредни Факултет или најмање средњу Пољопривредну или коју другу средњу стручну школу и
- 3) која буду специјално за тај посао оспособљена.

Чл. 4. — Лица која желе бавити се цепљењем пернате живине на подручју једне области, дужна су затражити за вршење тога посла дозволу од надлежног Великог Жупана.

Велики Жупан издаје такову дозволу на основу уверења о оспособљењу и на предлог обласног ветеринарског референта.

О издатој дозволи Велики Жупан извештава Министарство Пољопривреде и Вода а истовремено и све подручне му власти и ветеринаре а и заинтересоване ради знања и управљања.

Чл. 5. — Лице које добије дозволу за цепљење пернате живине, може приступити томе послу тек по указаној потреби и на позив среског, односно општинског ветеринара,

који су надлежни, а и дужни, да га у томе смислу надзиру.

Ако ветеринар утврди, да поменуто лице тај посао не врши *lege artis*, обуставља његов даљи рад и извештава о томе Великог Жупана преко своје претпостављене власти са образложеним предлогом, да се дотичноме издата дозвола стави ван снаге.

О одлуци, којом се издата дозвола ставља ван снаге, извештава Велики Жупан Министарство Пољопривреде и Вода а истовремено и све подручне му власти и ветеринаре, а и заинтересоване ради знања и управљања.

Чл. 6. — Оспособљење треба да се докаже пред комисијом, у коју улазе:

1) обласни ветеринарски референт као председник;

2) обласни пољопривредни референт и

3) један ветеринар са седиштем у Области, кога одреди Велики Жупан.

Ако у седишту Области нема ветеринара (тач. 3.), одређује Велики Жупан у комисију најближег ветеринара из ког суседног среза.

Чл. 7. — Испит обухвата:

Заразне болести код пернате живине; ветеринарску полицију, уколико се она односи на сузбијање зараза код пернате живине; темељне појмове о цепљењу у опште; технику цепљења и дезинфекцију.

Чл. 8. — Молбе за полагање овог испита достављају кандидати Великог Жупану. Молби прилажу:

а) уверење о добром владању;

б) доказе из тац. 1. и 2. чл. 3. овог Правилника и

в) уверење, издато од ветеринара, који га је у предметима испита поучавао.

Чл. 9. — Велики Жупан на основу те молбе одређује дан испита, о чему извештава молиоца и чланове испитне комисије.

Чл. 10. — О испиту води се записник, који остаје у архиви Великог Жупана.

Чл. 11. — Комисија издаје кандидату, који положи испит, уверење по приложеном образцу, а уз наплату прописане таксе.

Чл. 12. — Председнику и члановима комисије припада на име хонорара по 100 (сто) динара од сваког кандидата.

Ако који члан комисије не би био са седиштем у месту, где се испит одржава, припада му уз поменуто награду и накнада путних трошкова по постојећим прописима о томе.

Путни трошкови, хонорари и издаци за набавку целокупног материјала, потребног при доказу оспособљавања, падају на терет лица, која испит полажу.

Чл. 13. — Ко прекрши прописе, садржане у чл. 1., 2. и 5. овог Правилника, кажњава се по одредбама чл. 111. Закона о сузбијању и угушивању сточних зараза од 14. јуна 1928. године.

Чл. 14. — Овај Правилник ступа на снагу од дана његовог објављивања, којим даном престају важити сви ранији прописи, који се са њиме косе.

Службене новине Бр. LXXXIX од 23. новембра, 1928. год.

УВЕРЕЊЕ

којим се тврди, да је Н. Н. из данас пред испитном комисијом у показао довољно знања, да може као помоћна сила сарађивати при цепљењу пернате живине, а у смислу чл. 2. Правилника о цепљењу стоке ради сузбијања, лечења и познавања сточних зараза Вт.бр. 14353 од 14. новембра 1928 године.

_____ 19__ год,

у _____

Председник Испитне Комисије,

Чланови:

ПРАВИЛНИК

Бр. 19161. — IV од 28. априла, 1931. год.,

о примени и извршењу мера за заштиту од сточних зараза и за њихово угушивање

На основу чл. 3. став 1 и чл. 42 став 2 Закона о сузбијању и угушивању сточних зараза од 14 јуна 1928 године прописује се овај Правилник о примени и извршењу мера за заштиту од сточних зараза и за њихово угушивање:

Слинавка и шап (Aphtae epizooticae).

1) Нарочите мере за сузбијање и угушивање слинавке и шапа прописане су у чл. 49 до 52 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја дужан је ветеринар провезрити, није ли зараза пренета из другог ког места, па, ако за то постоји оправда-

на сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба ветеринар да провери ни-су ли, пре утврђивања заразе, у критичном времену отпремане болесне или сумњиве животиње и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

4) Сумњивима сматраће се они папкари, који су били у истој стаји или на ком другом месту са животињама оболелим од слинавке и шапа или су са њима били у непосредном или посредном додиру за последњих 14 дана.

5) Предлози за убијање болесних или сумњивих животиња стављаће се Министарству пољопривреде телеграфски и само у случају, предвиђеном у ставу 1 чл. 49 Закона. У предлогу навешће се све за одлуку важне околности, нарочито начин уноса заразе, њено трајање, број, употреба и приближна вредност животиња, које би се имале побити, као и положај зараженог дворишта.

6) Појави ли се негде слинавка или шап или сумња на ту болест, дужна је општинска управа сместа и најкраћим путем (телеграмом, телефоном) о том да извести надлежну опште управну власт која ће још истог дана изаслати свога ветеринара, да на лицу места обави извиђај.

7) Ако се том приликом установи слинавка и шап, о томе ће се телеграфски извести надлежна Банска управа и Министарство пољопривреде. Сем тога у том случају спровешће се неодложно следеће мере:

А) У угроженом подручју

а) Као угрожено подручје сматраће се све незаражене општине у зараженом срезу, као и сви они срезови који се граниче са за-

раженим срезом, па и градови који леже у зараженим или угроженим срезовима.

б) У угроженом подручју ће се здравствено стање папкара стално надзирати и сваки случај заразе а и сумња на исту неодвласно најкраћим путем пријавити опште управној власти која ће даље поступити како је то подгач. 6. прописано. Тај надзор повериће се ветеринарима а где ових нема, периодичан преглед папкара обављаће у седишту општина за то одређени општински органи а у селима, сеоски кметови (старешине) по упутствима која ће добити од ветеринара. Преглед ће се моћи обавити и тако, да се папкари истрају на које погодно место, а ако се стално налазе изван места, тамо ће се и прегледати.

в) Прегледачи ће извештавати о извршеном прегледу надлежну општинску управу, а ова редовно сваке суботе надлежну опште управну власт.

г) Поседнике стоке поучити, како могу своју стоку сачувати од те заразе а сем тога треба им скренути пажњу на дужност а и на потребу пријављивања нарочито првих случајева оболења.

д) Ветеринарима ће се ставити у дужност, да се нарочито интересују за здравствено стање папкара на подручју у коме врше службу.

Б. У зараженом подручју

а) У зараженом месту ће се одмах извршити тачан попис свих папкара. Настале промене дужна је општинска управа одмах унети у тај попис.

б) Општина на чијем подручју лежи зара-

жено место, а и све овој суседне општине имају се ставити под строги затвор (заразни круг).

в) Да би се скратило трајање заразе, у зараженом месту ће се предузети вештачко заражење угрожених животиња, а за употребу серума потребно је претходно одобрење Министарства пољопривреде.

г) На свима путевима који воде у заражена и у угрожена места поставиће се сталне страже које треба да су добро упућене у поверену им дужност, нарочито у погледу забране одгона, прогона и догона папкара а и увоза, провоза и извоза предмета који могу бити носиоци узрочника слинавке и шапа.

Оваквим лицима ставити на расположење потребна средства за дезинфекцију.

д) Суседним општинским управама ваља скренути пажњу на опасност која прети од разношења заразе и саопштити мере које су због појаве ове заразе у зараженој општини предузете.

ђ) У заразном кругу забраниће се свака трговина са папкарима, копитарима, пернатом живином и са предметима који могу бити носиоци узрочника слинавке и шапа. Опште управна власт може ипак изузетно и на предлог свога ветеринара уз нужне мере опрезности, издавати специјалне дозволе од случаја до случаја за продају копитара, а и здравих и несумњивих папкара на подручју тога круга. На сточним пасошима за овакве животиње ваља ставити клаузулу: „за локални промет.”

Исто тако може опште управна власт на предлог свога ветеринара изузетно и уз нужне мере опрезности дозволити у заразном кругу

промет са јајима и са закланом и очупаном пернатом живином.

е) У заразном кругу сем тога забраниће се:

Сваки слободни саобраћај са папкарима и наредити строги затвор стаја и дворишта за папкаре, пернату живину и псе.

Упрезати у кола моћиће се само копitari а где њих нема, може опште управна власт изузетно дозволити, да се, уз мере опрезности а за обављање најпотребнијих и неодложних привредних послова, могу употребити и здрава говеда.

Дозволу за употребу сумњивих животиња за рад у заразном кругу даје опште управна власт на предлог свога ветеринара само изузетно и под условом, да ове животиње не долазе ни у какав додир са здравим животињама, да не улазе у туђа дворишта и не пролазе путевима којима се гоне здрави папкари.

Под истим условима и само у недостатку копитара може опште управна власт дозволити употребу болесних животиња за рад.

Забраниће се изгон папкара на заједничку пашу, а ако се они већ налазе на пашњацима, може се дозволити да под сталним надзором тамо и даље остану али под условом да се не враћају кући.

Ако наступи рђаво време или ако не би било више паше може се дозволити да се папкари са пашњака отерају кући или на друге пашњак уз нужне мере опрезности.

Забраниће се напасивање папкара у близини путева и друмова а у зараженим местима, заједничко напајање стоке. Напајање ће се вршити доношењем воде у дворишта и стаје.

Употребљавање, продавање, поклањање, а и прерађивање некуваног млека из заражених стаја и дворишта, не сме се дозволити ни у ком случају.

Изношење млека, млечних продуката и отпадака из заражених места забраниће се.

Док зараза у неком дворишту траје, забраниће се изношење ђубрета из њега. У таквим двориштима сабираће се ђубре на поде-сном месту и полити свеже приређеним кречним млеком.

8) У зараженим стајама држаће се потребна средства за чишћење и дезинфекцију руку и обуће оних лица која негују стоку.

9) У заразном кругу дозволу за клање здравих а и болесних животиња ради употребе њиховог меса за потрошњу даје опште управна власт на предлог свога ветеринара.

На сточним пасошима за овакве животиње треба ставити клаузулу: „из зараженог подручја, искључиво за клање.“

10) Коже уинулих или закланих болесних животиња, дезинфиковаће се на месту где је кожа са животиње одерана.

11) Поседницима болесних животиња ваља дати упутства, како да лече болесну стоку а сем тога скренути им пажњу, да ова болест врло лако прелази и на човека.

12) Циганима — скитачима затеченим у заразном кругу не сме се дозволити излазак са подручја тога круга, већ ће им се одредити место одакле се не смеју удаљити док зараза траје.

13) Забрањено је отпремање папкара, пернате живине и свих предмета који могу бити носиоци узрочника слинавке и шапа (сено, сла-

ма, коже, вуна, ђубре итд.) са подручја зараз-ног круга у незаражена места изван реона заразног круга.

14) Између заражених и незаражених места дозволиће се колски саобраћај у случајевима крајње потребе само са коњима и под условом, да се копита коња и точкови кола а лицима која кола прате руке и обућа (а ако су боси и ноге) пре излажења из заражених места добро дезинфикују.

15) Забрањен је пролаз кола са воловском запрегом преко подручја заразног круга; пролаз пак са коњском запрегом преко подручја тога круга, ако се исти не би могао обићи, дозвољен је само друмовима и јавним путевима али без задржавања у местима заразног круга. При излазу из подручја, које обухвата заразни круг, морају се копита коња и точкови кола а код пратилаца кола обућа и руке па и ноге, ако су боси, — добро дезинфиковати.

16) Трговцима са стоком, касапима, штрочјачима, циганима — скитачима а и свим другим лицима, која се баве кућарењем (торбарењем) забраниће се долазак а и пролазак преко подручја заразног круга.

17) У зараженим и у угроженим местима ће се поставити поверљива лица која ће стално надзиравати извођење одређених мера и о своме раду свакодневно извештавати општинску управу. Неиспуњавање наређених мера општинска управа достављаће опште управној власти што пре а ради казног поступка.

18) Код сваког првог случаја установљења слинавке и шапа у неком срезу или граду изаслаће се одмах у заражено место вете-

ринарски стручњак Банске управе ради утврђивања болести, а и да извиди, да ли су наређене све потребне мере за сузбијање ове заразе и како се оне проводе.

19) Слободна трговина као и одржавање сточних сајмова и пијаца са свима врстама стоке забраниће се не само у зараженом срезу него и у оним срезovima, који граниче са зараженим срезом а и у градовима који леже у кругу заражених и угрожених срезова, као подручју угроженом од ове заразе.

20) Забрањено је терати стоку из угрожених и ради тога затворених срезова и градова на сајмове и пијаце, који леже у суседним незатвореним и неугроженим срезovima и градовима.

21) Продаја копитара, папкара и пернате живине у угроженом подручју везана је за специјалне дозволе Банске управе, које ће се давати изузетно и уз нужне мере опрезности.

22) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

23) Слинавка и шап ће се прогласити престалом кад нема више болесних животиња и ако се 14 дана након последњег оздрављења, клања или угинућа није појавио ни један нови случај оболења и ако је извршено чишћење и дезинфекција стаја, стајалишта и прибора и кад је ревизију обавио ветеринар Банске управе.

Прострел (Anthrax)

1) Нарочите мере за сузбијање прострела прописане су у чл. 53 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја, дужан је ветеринар проверити није ли зараза пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба да провери нису ли, пре утврђења заразе и у критичном времену, болесне или сумњиве животиње биле отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

4) Као сумњиве сматраће се оне животиње које су за последња 4 дана биле у непосредном додиру са болесним животињама.

5) Ако се прострел појави у више од три дворишта, или ако се појави код више од три грла, сматраће се да је ова зараза завладала епидемично.

6) Заражено двориште ставиће се под затвор. Сумњиве животиње оделиће се од болесних, а ако је оболело више животиња у једној стаји, цепаће се све још здраве животиње исте врсте, које се налазе у дотичном дворишту.

7) Ако се прострел појави у неком месту у већој мери и постоји озбиљна опасност његовог даљег ширења, може се наредити затвор целог места или појединих његових делова.

8) За болесне и сумњиве животиње одредиће се засебна послуга као и засебни прибор и судови за храњење и појење. Ти судови и прибор не смеју се другде употребити, док не буду још у зараженој стаји или њеној непосредној близини дезинфиковани.

Привредно законодавство

9) Поседнике болесних или сумњивих животиња, а и лица која су била у непосредном додиру са истим животињама или њиховим лешевима, ваља научити да болест врло лако прелази и на човека, да је опасна и да се од ње треба чувати.

10) Лица која имају озледе на рукама или на другим неодевеним деловима тела не смеју се употребити за негу болесних или сумњивих животиња, а ни при секцији њихових лешева.

11) У зараженим стајама држаће се потребна средства за чишћење и дезинфекцију руку и обуће оних лица која негују стоку.

12) У зараженим стајама не смеју људи ноћивати. Овакве стаје ће се по могућности држати замраченима, да муве у њима не лете и да у њих не улећу. Сем тога треба се бринути, да се такве стаје довољно зраче, ђубре одстрањује и дезинфикује, а под и мокраћни олуци (жлебови) чисте водом и по-десним средством за дезинфекцију.

13) Клање сумњивих животиња у зараженом месту, употребу и продају појединих делова, млека и осталих производа од њих, може дозволити опште управна власт на предлог свога ветеринара. Клање треба да се врши под надзором ветеринара.

14) Секцију лешева врши само ветеринар, ну и он треба да се по могућности ограничава искључиво на бактериоскопско прегледање периферне крви без отварања леша.

15) Са лешева уинулих или због прострела убијених животиња не сме се кожа скидати, већ ће се ти лешеве а и њихови делови што пре са кожом и длаком учинити безо-

пасним и по могућности спалити. До коначног одношења, лешеве и њихови делови сме-стиће се тако (покрити земљом, сламом, покровцима итд.), да се спречи њихов додир са другим животињама и мувама.

Не могу ли се такви лешеве учинити безопасним термичким или хемијским путем само закопавањем, онда се мора пре тога кожа исећи на мале комаде. Лешеве са свима деловима ће се закопати у најмање два метра дубоку јаму и, пре затрпавања јаме, посути негашеним кречом помешаним са пепелом.

16) Сви отпаци од болесних и сумњивих животиња а и стајско ђубре и стеља, спалиће се или, након претходне дезинфекције, у два метра дубоку јаму закопати; исто тако уништиће се и храна коју су заражене животиње упрљале.

17) Не сме се дозволити периодично цепљење стоке у оним крајевима у којима прострел не влада стално. Према цепљеној стоци предузеће се исте мере опрезности као и према сумњивој.

18) Изашиљање ветеринара због извиђаја и одређивање потребних ветеринарно полицијских мера наредиће се увек кад год се појави који случај прострела или сумња на ову заразу, којом приликом ветеринар је дужан, да понесе и потребно цепиво.

19) Ако се, приликом извиђаја, код говеда или коња установи прострел или сумња на ову заразу, делови тих животиња одаслаће се на истраживање у за то одређени завод, а уинуле животиње ће се проценити у смислу одредаба чл. 98 Закона.

При стављању предлога за помоћ треба се придржавати одредаба чл. 106 Закона.

20) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

21) Ако је болест епидемичног карактера, прогласиће се престалом када се за 14 дана по последњем оздрављењу или угинућу није појавио ни један случај оболења од прострела; а ако је ова болест наступила само спорадично, прогласиће се престалом онда, када у зараженим двориштима нема више болесних а ни сумњивих животиња, и ако је у оба случаја чишћење и дезинфекција стаја, стајалишта и прибора извршена.

Шуштавац (*Gangraena emphysematosa*)

1) За сузбијање шуштавца примениће се одредбе тач. 2, 5, 7, 8, 12, 15, 16, 18, 19, 20 и 21 које важе за прострел.

2) Клање још на изглед здравих животиња из дворишта зараженог шуштавцем а у сврху употребе за људску храну може дозволити опште управна власт али само изузетно и под надзором ветеринара.

3) Заштитно цељење дозволиће се само у оним крајевима у којима се шуштавац често јавља. Према заштитно цељењем животињама предузеће се исте мере опрезности као и код сумњивих.

Хеморагична септикемија код дивљачи и говеда (*Septicaemia haemorrhagica bovum*)

1) Као сумњиве сматраће се оне животиње које су за последња 4 дана биле у непо-

средном додиру са животињама оболелим од хеморагичне септикемије дивљачи и говеда.

2) У спречавању ширења и за сузбијање ове заразе примениће се одредбе тач. 2, 5, 7, 8, 12, 16, 20 и 21 које важе за прострел, а за клање здравих и сумњивих животиња из неког зараженог дворишта важиће одредбе тач. 13, а за одстрањење лешева, одредбе тач. 15 и 16 но с тим, да се коже са лешева могу скинути и, након прописне дезинфекције, ставити у промет.

Беснило (*Lyssa*)

1) Нарочите мере за сузбијање беснила прописане су у чл. 56, 57 и 58 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Сумњивима сматраће се оне животиње које су са бесним или због беснила сумњивим животињама дошле у такав додир да могућност преноса заразе није искључена.

4) Ако су сумњиви пас или мачка повредили човека одустаће се по правилу од убијања тих животиња и, ако то није опасно, схватити, на сигурном месту притворити и подврћи ветеринарском посматрању.

Једино у случају, да је животиња очевидно бесна те постоји опасност да може озледи-ти оне који је хватају, сме се она убити, при чем треба пазити, да се не повреди лобања (мозак) животиње.

5) Опште управна власт наредиће места сигуран притвор сумњиве животиње, као и ве-

ветеринарски преглед и посматрање. Ако су такве животиње убијене или су за време затвора и посматрања угинуле, на њима ће се безусловно извршити секција.

6) Ако су људи озлеђени од бесне или сумњиве животиње, па је ова након тога угинула или убијена, дужан је ветеринар да изврши секцију и да безусловно пошаље мозак или његове делове за то одређеном заводу на испитивање.

7) Време одвајања и ветеринарског посматрања трајаће 4 месеца.

Ако је животиња, која се налази на посматрању повредила човека, ветеринар је дужан 5-ог, 10-ог и 15-ог дана након повреде о резултату посматрања извештавати лекара цепитеља, односно дотичну антирабичну установу, у коју је повређено лице упућено ради цепљења.

8) Ако се ветеринарским прегледом може утврдити, да су сумњиве животиње — осим паса и мачака — здраве и да не показују никаквих промена у понашању, оне се могу употребити за рад у подручју које одреди опште управна власт. За време посматрања забрањено је да такве животиње мењају место пребивања.

9) Забрањено је бесне и због беснила сумњиве животиње клати ради употребе меса. Клање уједених животиња одмах по уједу а ради употребе њихова меса може се, према увиђавности надлежног ветеринара дозволити. Уједено место са дотичним органом или органима ће се безусловно odstrанити.

10) Са лешева угинулих или због беснила убијених животиња не сме се кожа скидати,

већ ће се ти лешеве а и њихови делови заједно са кожом и длаком закопати у најмање два метра дубоку јаму и пре затрпавања јаме посути негашеним кречом.

11) Чишћење и дезинфекција просторија, у којима су биле бесне или због беснила сумњиве животиње најтачније ће се извршити. Исто тако очистиће се и дезинфиковати предмети који су за трајања болести били употребљавани код бесних или због беснила сумњивих паса и мачака. Предмети мање вредности спадиће се.

12) Мере предвиђене у чл. 57 Закона примениће се и на она подручја, која су у појединим случајевима угрожена.

13) При нарочитој опасности и према природи самог случаја, могу се те мере протегнути и на већа подручја.

Одређене мере остаће на снази најмање 3 месеца.

14) Ако нарочити разлози захтевају, може се наредити да пси из контумационог подручја не мењају место сталног боравишта без посебне дозволе опште управне власти.

15) Изузеци за ловачке и теглеће псе, као и за псе чуваре, могу се дозволити само у за то одређеном подручју и док се употребљавају за намењену им службу.

16) Нарочита пажња ће се обратити на извршење одредаба предвиђених у чл. 57 Закона, а према потреби и на примену одредаба чл. 58 Закона.

17) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

Сакагија (*Malleus*)

1) Нарочите мере за сузбијање сакагије прописане су у чл. 60 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја дужан је ветеринар проверити није ли зараза пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба проверити да, пре утврђења заразе и у критичном времену, болесне или сумњиве животиње нису отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

4) Појам сумње заражености од сакагије и начин поступка са сумњивим копитарима предвиђени су у чл. 60 ал. 4 Закона, при чему се подразумевају само оне животиње које су за сакагију пријемчиве.

5) Сумња заражености сматраће се престалом када је од дана, којим је уклоњена опасност од заразе, прошло 60 дана а дијагностички је поступак проведен без појава, које би оправдавале сумњу заразе.

6) За сада имамо ове дијагностичке поступке:

а) малеинисање,

б) лабораторијски преглед крви и

в) бактериолошка истраживања.

7) Преглед и малеинисање имају се одмах извршити на свима копитарима у месту где се појавила сакагија а и на оним копитарима за које се може сумњати да су дошли у неки додир са болесним коњима. Исто тако

ће се малеинисање извршити и код сваког и мало сумњивог случаја, ма где се овај десио, нарочито код циганских и кубикашких коња.

8) Ако се малеинисањем добије сумњива реакција, крв од сумњивих грла послаће се надлежном заводу на лабораторијско истраживање а сумњива грла подврћи поновној малеинизацији.

9) Ако се малеинисањем добије позитивна реакција а постоји ма какав клинички знак, који изазива сумњу на сакагију, грло ће се сматрати да је заражено сакагијом.

10) Ако се малеинисањем добије позитивна реакција а нема клиничких знакова, грло ће се сматрати сумњивим на сакагију а са њиме поступити по одредбама предвиђеним у тач. 4. и 5.

11) Ако се и поред поновљеног дијагностичког поступка на сумњивим животињама не може потпуно искључити постојање заразе, сматраће се да зараза вероватно постоји. Убијање таквих грла извршиће се по претходној одлуци Банске управе.

Убијање сумњивих грла може Банска управа да нареди држећи се при том одредаба предвиђених у чл. 60 ал. 6 Закона.

12) Приликом сваке секције убијених грла карактеристично промењени делови болесних органа, спаковани по изданом пропису, послаће се на бактериолошко истраживање надлежном заводу.

13) За процену, која се мора обавити пре убијања, важе одредбе чл. 98 Закона, а при давању отштете одредбе чл. 99 Закона.

14) Дозволу за употребу сумњивих грла, која су под присмотром издаваће опште управ-

на власт само под условом да ове животиње не улазе у туђа дворишта и да се држе одвојено од других пријемчивих животиња.

15) При одређивању атара у коме се дозвољава употреба ових грла, водиће се рачуна о спречавању ширења заразе а и о економским и локалним приликама.

16) Дозвола за клање сумњивих копитара, ради употребе меса, зависи од стручног мишљења надлежног ветеринара у сваком конкретном случају. Клање се може вршити једино под надзором ветеринара.

17) За сумњива грла употребљавање се засебан шталски прибор. Лица која негују ове животиње ваља поучити о могућности преноса сакагије на човека као и о великој опасности која од тога потиче, најзад и о мерама опрезности којих се треба придржавати.

18) Ноћивање у зараженим стајама је забрањено.

19) Лицима са кожним огреботинама, ранама, гризлицама (нарочито на неодевеним деловима тела) забрањено је задржавати се код овакових животиња и неговати их.

20) Ако се у једном месту појавило више случајева сакагије или ако, према насталим околностима постоји оправдана бојазан да инфекција није остала локализована само у појединим двориштима, опште управна власт наредиће да надлежни ветеринар прегледа све копитаре и у угроженом подручју.

21) Затекну ли се болесна или сумњива грла изван места у коме обично бораве, преглед ће се извршити у месту у коме су затечене.

Ако се то место налази у другом политичком срезу, обавестиће се о том одмах дотична опште управна власт да и она предузме даље потребне мере.

22) Са лешева угинулих или због сакагије убијених грла не сме се кожа скидати, већ ће се ти лешеве а и њихови делови што пре са кожом и длаком учинити неопасним. До коначног одношења лешеве и њихови делови сместиће се тако (покрити земљом, сламом, покровцима и т. д.), да се спречи њихов додир са другим копитарима.

23) Ако се такви лешеве не могу учинити неопасним термичким или хемијским путем него се морају закопати, онда се мора пре тога кожа исећи на мале комаде. Лешеве са свима деловима закопаће се у најмање два метра дубоку јаму и пре затрпавања јаме присути негашеним кречом помешаним са пепелом.

24) Заражене стаје и прибор добро ће се очистити и прописно дезинфиковати. Исто тако дезинфиковаће се одећа а и обућа оних лица, која су била уопслена око болесних грла

25) Према потреби и ако ова зараза завлада у врло опасном виду, могу се применити и друге мере предвиђене у чл. 43 Закона.

26) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

27) Зараза ће се престалом прогласити, када су болесна грла поубијана, када нема више ни једног сумњивог грла и пошто се обави прописно чишћење и дезинфекција заражених стаја и прибора.

Овче богиње (*Variola ovina*)

1) Нарочите мере за сузбијање овчих богиња и за њихово угушивање прописане су у чл. 61. и 62 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја дужан је ветеринар проверити, да зараза није пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба проверити и то да, пре утврђивања заразе и у критичном времену болесне или сумњиве животиње нису отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

Преглед треба извршити најпре у зараженим а по том у зараженим двориштима, појединачно, што савесније и тако, да не остане ни једна овца непрегледана. Овце ће се сатерати у тор и једна по једна изводити, обогрети и прегледати.

Ако су заражена дворишта близу кућа из другог села или ако постоји оправдана сумња, да су се овче богиње могле проширити и у друга суседна села прегледаће се и овце из оних села и то свако стадо за себе, прегледом сваког грла у стаду.

4) Сумњивима ће се сматрати оне овце које су за последњих 14 дана биле у посредном или непосредном додиру са болесним овцама.

5) Чим се у ком месту установе овче богиње, извршиће се одмах тачан попис свих

оваца у том месту. Накнадне промене дужна је општинска управа одмах унети у списак.

6) Општина зараженог места ставиће се под строги затвор.

7) На свима путевима који воде у заражена и у суседна угрожена места поставиће се сталне страже које треба да су добро упућене у поверену им дужност, нарочито у погледу забране одгона, прогона и догона оваца, а и уноса, преноса и износа предмета који могу бити носиоци узрочника овчих богиња.

8) Суседним општинама као угроженом подручју ваља скренути пажњу на опасност од разношења заразе и саопштити им мере које су због појаве ове заразе у зараженој општини предузете.

9) У зараженој општини забрањено је одржавање вашара и пијаца са овцама а и продаја предмета, који могу бити носиоци узрочника ове болести.

10) У зараженом месту забрањен је изгон оваца на заједничку пашу, а ако се овце налазе на пашњацима удаљеним од друмова и јавних путева, може се дозволити да под сталним надзором тамо и даље остану али под условом да се не враћају кући.

Ако наступи рђаво време или не би било више паше, може се дозволити, да се овце са пашњака отерају кући или на други пашњак, али само путевима, којима не пролазе овце из заражених дворишта.

Забрањено је терати овце на пашњаке на којима су пасле богињае овце.

Напасивање здравих стада може се дозволити ако је приступ ка пашњаку по своме положају такав да тиме не постоји опасност од заразе.

Забрањено је напасивање оваца у близини друмова и јавних путева.

11) У зараженом стаду ваља одвојити сумњиве овце од болесних а исто тако ће се одвојити здрава стада од болесних и сумњивих и држати и једна и друга одвојено на одређеном месту.

12) На заједничке бунаре, појишта и купатила не смеју се пуштати овце које су под затвором.

13) Забрањује се гоњење оваца из незаражених подручја кроз заражена места а провоз оваца намењених клању дозвољен је колима и само друмовима и јавним путевима али без задржавања у подручју зараженог места.

14) Ђубре из заражених торова сме се отпремати само оним путевима и на она поља, којима не пролазе овце из незаражених торова.

15) Сува храна и простирка која се налази у зараженој стаји или на њеном тавану, не сме се износити из зараженог дворишта док зараза траје.

16) По одобрењу опште управне власти може се вуна из заражених места преносити у затвореним врећама само по извршеној дезинфекцији (потапањем у кључалу или кречну воду).

17) Овче коже из заражених места не смеју се отпремати док зараза траје, а по престанку заразе, ако се оне желе отпремати пре 8 недеља, може надлежна опште управна власт то дозволити али само ако су коже потпуно суве.

18) Лица запослена негом болесних оваца или у додиру са њима не смеју ићи у дру-

ге овче стаје и торове. Пре напуштања зараженог тора таква лица ће очистити и дезинфиковати руке и обућу.

19) Забрањен је одгон оваца са подручја зараженог места. Гоњење на испашу оваца из других места заражене или угрожене општине дозвољено је под условом да их претходно прегледа надлежни ветеринар.

20) Страним лицима која се баве сточном трговином, касапима, штројачима, циганима-скитачима а и свима другим лицима која се баве кућарењем (торбарењем) забрањено је улажење у заражена места.

21) Здраве овце у зараженом месту могу се ради употребе меса за локалне потребе клати под надзором надлежног ветеринара.

22) Лешеви угинулих оваца које су боловале од богиња, са кожом, вуном и отпацима, безопасно ће се уклонити а где је могуће и спалити.

23) Цељење оваца може се предузимати само у случајевима и под условима предвиђеним у чл. 61 Закона. Са цељеним овцама треба поступати као и са зараженим од исте болести.

24) У зараженим и у угроженим местима поставиће се поверљива лица која ће стално надзиравати извршење одређених мера и о своме раду свакодневно извештавати општинску управу. Неиспуњавање наређених мера општинска управа доставиће што пре опште управној власти ради даљег поступка.

25) Док зараза траје, ваља надлежног ветеринара периодично изашиљати у заражена места.

26) Од свих горе побројаних мера најглавније је при сузбијању овчих богиња то,

да здраве овце не долазе ни у какав додир са болесним овцама, нарочито при кретању оваца на заједничку испашу или зимовник.

27) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 закона.

28) Прогласиће се да је зараза престала, када више не буде било ни болесних ни сумњивих оваца и пошто по оздрављењу последње оболеле овце протекне 6 недеља, а дезинфекција се изврши и ревизију обави ветеринар Банске управе.

Шуга код коња, магарца, мула и мазги (Scabies)

1) Нарочите мере за сузбијање шуге код копитара прописане су у чл. 63 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја дужан је ветеринар проверити, да зараза није пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба проверити и то да, пре утврђења ове заразе и у критичном времену, болесне или сумњиве животиње нису отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

4) Сумњивима ће се сматрати они копитари који су за последњих 40 дана долазили у посредан или непосредан додир са шугавим копитарима.

5) Шугави и због шуге сумњиви копитари држаће се одвојено а стаје ће се чисто држати.

За одвојене копитаре мора се употребљавати посебан прибор. Шугаве копитаре ставити у затвор а сумњиви копитари могу се дозволом опште управне власти употребити и за рад али само у за то одређеном подручју. Дозволе за то издаваће се под условом да такви копитари не залазе у друге стаје и да се држе одвојено.

6) Гоњење здравих копитара на пашу дозвољено је само онда, ако се они држе одвојено од болесних и под условом да не долазе, ни на паши а ни на путу, у додир са другим копитарима.

7) Чим се зараза установи, почеће се са лечењем шугавих копитара по упуству ветеринара које је он дужан дати поседнику грла а и сеоском кмету (старешини) одмах по установљењу шуге. Тих упуштава држаће се поседници копитара и приликом појаве нових случајева ове болести у дотичном месту. Истовремено са лечењем, провешће се сваки пут и чишћење а и дезинфекција стаја и целокупног прибора, покробаца итд. употребљених код болесних копитара.

8) Сточна храна и простирка која је била у непосредној близини болесних копитара не сме се употребити за несумњиве копитаре.

9) Клање шугавих копитара зависи од стручног мишљења ветеринара. Ако су при лечењу употребљавани лекови који месу дају нарочити мирис или га чине опасним по здравље клање се не сме дозволити.

10) После убијања или клања шугавих копитара извршиће се поново дезинфекција заражених стаја, прибора и свих предмета са којима су они долазили у додир.

11) Коже угнулих, убијених или закланих шугавих коња, у колико се не би могле предати непосредно штавницама (стројарнама) дезинфиковаће се и смеју се износити само као потпуно суве.

12) Одерани лешеве угнулих и убијених коња одстраниће се на неопасан начин.

13) Општинска управа дужна је сваких осам дана извештавати опште управну власт о стању и кретању заразе, о извршеној дезинфекцији стаја и прибора а и о успеху лечења шугавих животиња.

14) На основу добивених извештаја, изашиљаће опште управна власт свога ветеринара по потреби у заражена места а нарочито у случају ако поседници не лече болесне копи-таре по добивеним упутствима од ветеринара.

15) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

16) Прогласиће се да је зараза престала када више нема болесних ни сумњивих копи-тара и пошто је дезинфекција извршена.

17) Кад опште управна власт сазна о неком случају шуге код паса и мачака наредиће на основу одредбе чл. 63 Закона, убијање паса и мачака ако их поседник не лечи по упутству ветеринара.

Шуга код оваца и коза (Scabies)

1) Нарочите мере за сузбијање шуге оваца и коза прописане су у чл. 63 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја дужан је ветеринар проверити да зараза није пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба проверити и то, да пре утврђења ове заразе у критичном времену, болесне или сумњиве животиње нису отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

4) Болесне и сумњиве овце и козе ставиће се под затвор, а поседнику препоручити, да заражено стадо што пре покоље. Торови ће се чисто држати, а стада која се гоне у или кроз заражена места зауставиће се. Са лековитим купањем болесних и сумњивих животиња почеће се што пре. Не пристане ли поседник на клање, лечењу ће се подрђи и здраве животиње зараженог стада.

5) Лечење ће се вршити по упутству ветеринара које је он дужан дати поседнику животиња а и сеоском кмету (старешини) одмах по установљењу шуге. Тих упустава држаће се поседници и приликом нових случајева ове болести у дотичном месту. Истовремено са лечењем провешће се сваки пут чишћење а и дезинфекција стаја и целокупног прибора, покриваца итд.

6) Одгон болесних и сумњивих оваца и коза може опште управна власт дозволити једино ради клања и уз потребне мере опрезности.

7) Стрижење болесних оваца и коза дозвољено је а вуна се може у домаћем промету износити само у врећама. Лица упослена при стрижењу болесних оваца и коза очиститиће и дезинфиковати себе и своју обућу и одећу као

и прибор за стрижу пре но што пређу на стрижење здравих оваца.

8) Одредбе садржане под тач. 9, 10, 11, 13 и 14 под насловом „шуга коња, магараца, мула и мазги” примениће се и код шуге оваца и коза.

9) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

10) Прогласиће се да је зараза престала када су све болесне животиње поубијане или поклане и пошто се изврши чишћење и дезинфекција торова и прибора, а ако се почело са лечењем, тек пошто протекне 30 дана од последњег лековитог купања, чишћење и дезинфекција се изврши, а ветеринар животиње и после поменутог времена нађе здравима.

Полна зараза код коња (Exanthema coitale paralyticum, dourine)

1) Нарочите мере за сузбијање полне заразе код коња прописане су у чл. 64 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја ветеринар дужан је проверити, да зараза није пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба проверити и то, да пре утврђења заразе и у критичном времену, болесне или сумњиве животиње нису отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

4) Сумњивима ће се сматрати она приплодна коњска грла, која су за последњих 12 месеци при парењу или иначе била у додиру са болесним коњима од којих се зараза могла пренети.

5) Болесне и сумњиве кобиле ваља држати у евиденцији. Болесне кобиле ће се жигосати на левој страни врата знаком „D” а сумњиве знаком „S”.

Са болесним и сумњивим пастувима поступиће се по одредбама чл. 64 став 3 Закона.

6) Забрањено је парење болесним и сумњивим кобилама а и оним кобилама, за које се сумња, да су се могле заразити. Сем тога забрањено је парење здравих кобила из заражених места односно из заразног круга са пастувима ван тога круга.

7) Болесни и сумњиви пастуви и кобиле не смеју мењати место свога боравишта.

8) Када ова зараза својим ширењем угрожава више места дотичног подручја, може се ограничити а по потреби и обуставити сваки промет са приплодним коњима из целог тог подручја а тако исто и у дотично подручје (заразни круг).

9) Заразни круг одређује Банска управа.

10) Продаја здравих и несумњивих кобила у локалном промету може се дозволити.

На сточним пасошима за ова грла треба убележити клаузулу: „За локални промет”.

11) Убијање болесних кобила може се наредити, ако поседник на то пристане и ако се може надати, да ће се на тај начин спречити ширење заразе. За процену пре убијања важе одредбе чл. 98 у вези са одредбом чл. 97 Закона.

При давању отштете треба се придржавати одредаба чл. 99 Закона.

12) Стаје у којима су били болесни коњи као и предмети употребљени при опасивању и за њихово тимарење и негу очистиће се и прописно дезинфиковати.

13) Коже заражених грла могу се по дезинфекцији и сушењу употребити.

14) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

15) Зараза ће се престалом прогласити, ако су сви коњи за приплод потпуно здрави, ако нема више сумњивих животиња и ако је дезинфекција заражених стаја и прибора извршена.

Полне оспе код коња и говеди (Erythema vesiculosum coitale)

1) Нарочите мере за сузбијање полне оспе код коња и говеди прописане су у чл. 65 Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Приликом извиђаја ветеринар дужан је проверити, да зараза није пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога треба проверити и то, да пре утврђивања заразе и у критичном времену болесне или сумњиве животиње нису отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

4) Ветеринар дужан је прегледати не само болесне него и све сумњиве животиње и исто-

времено дати поседницима упуства како да лече оболела грла.

5) Сумњивима ће се сматрати они коњи и говеда за приплод, који су за последњих 14 дана при парењу или иначе, са приплодним болесним коњима односно говедима били у додиру.

6) Ако се зараза појави у већем степену опште управна власт може наредити, да се ветеринарском прегледу подвргну сва приплодна говеда и коњи дотичног подручја.

7) Заражене стаје као и прибор очистиће се и прописно дезинфиковати.

8) По питању објављивања заразе поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

9) Зараза ће се престалом прогласити, када нема више болесних ни сумњивих животиња и кад је дезинфекција извршена.

Свињска куја и свињска зараза (Pestis suum, Septicaemia haemorrhagica suum)

1) Нарочите мере за сузбијање свињске куге и свињске заразе прописане су у чл. 66 Закона.

2) Чим се код свиња појаве знаци, по јима се може наслућивати свињска куга или свињска зараза, или само сумња на ове заразе, или, ако би које свињче угинуло под сумњом на ове заразе, дужан је поседник свиња ове случајеве без одлагања пријавити општинској управи или сеоском кмету (старешини).

3) Исто тако ако се појаве знаци по којима се може наслућивати свињска куга или свињска зараза или само сумња на ове заразе

код свиња једнога чопора, који се гони или превози друмом, дужан је поседник или дотично лице, коме је поверен надзор над свињама, то пријавити општинској управи или сеоском кмету (старешини).

Општа управна власт, чим јој пријава о томе стигне, обуставља даље гоњење односно превоз чопора и наређује да се свиње дотичног чопора до утврђења болести сместе у подесне стаје и држе одвојено од других свиња.

4) Пријава ће се одмах учинити и онда, када се међу свињама у неком обору или стаји у року од 8 дана појави нови случај обољења са истим или сличним знацима.

Сеоски кмет (старешина) дужан је учинењу му пријаву одмах доставити општинској управи, а ова опште управној власти.

Општинска управа, чим добије о том пријаву, наредиће претходне мере, прописане у чл. 39 Закона.

Општа управна власт, чим јој се пријава достави изаслаће одмах на лице места свога ветеринара, који је дужан, да понесе и потребан серум ради евентуалног серумизовања свиња.

5) Ако ветеринар утврди свињску кугу или свињску заразу или ако утврди и само сумњу од тих болести, треба да изврши преглед свих свиња у зараженом месту, а по потреби и у суседним местима или у угроженим деловима суседних места.

6) Сумњивима на свињску кугу сматраће се оне свиње, које су за последњих 21 дана биле у таквом додиру са зараженим свињама, односно са њиховим изметом, да је вероватно, да су се и оне заразиле.

7) Сумњивима на свињску заразу сматраће се оне свиње које су за последњих 8 дана биле у таквом додиру са зараженим свињама, односно са њиховим изметом, да постоји вероватноћа, да су се и оне заразиле.

8) Свиње, које се налазе у непосредном сусетству заражених дворишта у оба случаја сматраће се као заражене.

9) У зараженим двориштима оделиће се здраве свиње од болесних. Здраве свиње заражених дворишта могу се држати у дворишном затвору, ако је двориште добро ограђено.

10) У дворишном затвору држаће се и свиње још незаражених дворишта, ако се сумња да су заражене.

11) У изузетним случајевима, где то траже оправдани економски разлози и где је издвајање здравих свиња од болесних могућно, може општа управна власт дозволити, да се здраве свиње из заражених дворишта терају на пашу, а то може дозволити само под условом, да не пролазе путевима којима се гоне свиње за које не постоји ограничење слободног кретања а и на пашњаку да не долазе у додир са другим свињама.

Под истим условима могу се гонити на пашу и свиње из незаражених дворишта, које су само сумњиве на заразу.

12) Приликом установљења свињске куге, а да би оболео што мањи број свиња, препоручиће се њиховом поседнику серумизација још здравих свиња.

13) Приликом извиђаја дужан је ветеринар проверити, да зараза није пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту.

При испитивању стања ствари, не сме се пустити из вида да се ове заразе често разносе и месом свиња закланих за време инкубације. Сем тога треба проверити да пре утврђивања ових зараза и у критичном времену, болесне или сумњиве свиње нису отпремане и у друга места, у коме случају треба извиђај обавити и у тим местима.

14) Установи ли ветеринар свињску кугу или свињску заразу, затвор ће се по правилу ограничити на заражену стају (обор) или двориште.

15) Затвор места наредиће се онда, ако се ове заразе појаве у више од три дворишта у истоме месту.

Према опасности од заразе и према локалним приликама, може се затвор протегнути и на угрожена суседна места или само на неке њихове делове без обзира, којој општини дотично место припада.

16) Свиње сумњиве да су заражене свињском кугом, држаће се 21 дан, а ако су сумњиве, да су заражене свињском zarazом држаће се 8 дана одељено и на одређеном месту. Рок почиње оним даном којим је утврђена сумња на заразу.

17) Забрањено је допремати друге свиње у заражена дворишта, а ако се то мора учинити, са њима ће се поступити као и са свињама већ зараженог дворишта.

18) Са свињама, које би се допремиле у дворишта, где има свиња, које су сумњиве да су заражене, поступа се као и са свињама, које се већ налазе у томе дворишту.

19) Када ове заразе својим ширењем угрожавају више места дотичног подручја, може

се ограничити или сасвим обуставити сваки промет са свињама на целом дотичном подручју (заразни круг).

20) Ради спречавања даљег ширења ових зараза, могу се у таквом подручју, према потреби и ако заразе завладају у врло опасном виду, применити и друге мере предвиђене у чл. 43 и 46 Закона, а надзор и спровођење потребних мера поверити органу кога за то одреди општинска управа.

21) Продаја и клање здравих и несумњивих свиња за локалну потребу и промет може се изузетно дозволити. На сточним пасошима за ове свиње треба убележавати клаузулу: „за локални промет”.

22) У затвореном месту а и у заразном кругу забрањено је држање свињских сајмова, приређивање изложби за свиње као и свако кретање свињских трговачких чопора.

23) Болесне и сумњиве свиње смеју се клати само по дозволи опште управне власти и биће пре и после клања подвргнуте ветеринарском прегледу. Да ли ће се код оваквих свиња месо или само поједини његови делови употребити за људску храну, одлучује ветеринар према налазу а по постојећим прописима о томе.

24) Лица, која су била запослена у зараженим двориштима дужна су пре изласка из ових очистити и дезинфиковати своју обућу.

25) Забрањено је трговцима а без велике потребе и другим лицима залажење у заражена дворишта.

26) Забрањено је штројачима, да штроје свиње у затвореним местима и подручјима, а где се ове заразе појаве само у спорадичним

случајевима, забрањено је штројење у зараженим двориштима а и у двориштима која су стављена под затвор ради сумње на ове заразе.

27) Ђубре из заражених обора (стаја) полиће се кречним млеком и, где је то могуће сабирати у затвореним јамама. Такво ђубре се може извести само на поља или ливаде где не долазе свиње.

28) Коже од свиња, које су боловале од свињске куге или заразе, слободно је ставити у промет тек пошто се осуше.

29) Здраве дебеле (товљене) свиње могу се из дворишта стављених под затвор због ових зараза или сумње на ове заразе дозволом опште управне власти отпремати на кланице ради клања под овим условима:

а) У обзир долазе само оне свиње, које нису сумњиве, да су оболеле од свињске куге или свињске заразе (мерење температуре). О томе треба на лицу места да се увери надлежни ветеринар, који издаје уверење за прегледане свиње и који потврђује њихово несумњиво здравствено стање. У уверењу треба навести дан и сат обављеног прегледа. Са овим уверењем треба да буду праћене пошилке тако-вих свиња.

б) Ова уверења важе 24 сата гј. прегледа-не свиње ће се најкасније у року од 24 сата, рачунајући од сата извршеног прегледа, отпремити у место опредељења.

в) Отпрема је дозвољена само колима од-носно железницом или бродом а има се извр-шити што пре.

г) Ако се отпрема врши железницом или бродом, свиње ће се до железничке или бро-

дарске утоварне станице допремити колима а исто тако и од истоварне железничке одно-сно бродарске станице до кланице.

д) Кола морају бити тако удешена, да је искључено испадање изметина из њих.

ђ) У колима, вагону или одељењу брода у коме се отпремају такве свиње, није дозво-љено отпремати истодобно друге, здраве и несумњиве свиње.

е) Претоваривање свиња није дозвољено, а ако би се из техничких разлога морало учинити, треба га извршити што брже и са пуно опрезности.

ж) Кола, вагоне и одељења брода којима су отпремане свиње ваља одмах по употреби ваљано очистити и поштрено дезинфиковати. На вагоне пак при утовару треба прилепити цедуљу: „Свиње из затворених дворишта, по истовару појачано дезинфиковати.”

з) О отпреми свиња треба благовремено извести дотичну кланицу, у коју се свиње отпремају, а и опште управну власт, на чијем подручју се кланица налази.

и) На сточним пасошима за овакве сви-ње треба ставити клаузулу: „Из затворених подручја, искључиво за клање”.

ј) Свиње је дозвољено отпремити само у ваљано уређене кланице у којима врши пре-глед стоке за клање ветеринар и код којих је пословање тако удешено, да је разношење заразних клица искључено.

к) Месо од ових свиња сме се употребити само за домаћу потрошњу.

30) Без обзира да ли су дебеле или мр-шаве свиње, које потичу из незаражених дво-ришта затворених места или подручја могу

се, по дозволи опште управне власти и под истим условима, отпремати на кланице ради неодложног клања.

31) Свињски обори (стаје) у које се смештају трговачке свиње, па и ваге, после сваке употребе ће се ваљано очистити и дезинфиковати.

32) Обори (стаје), у које се смештају трговачке свиње треба да су тако грађени, да се могу ваљано дезинфиковати.

33) Лица која се баве препродајом свиња дужна су купљене и у сабиралиште смештене свиње пре продаје у самом сабиралишту или пре отпреме са сабиралишта на сајам или до неког другог места (колима, железницом, бродом или пешке) о свом трошку дати заштитно цепити серумом противу свињске куге. Изумимају се свиње које се отпремају директно у кланице ради клања.

Серумом цепаће се и свиње које препродавци гоне друмовима са сајма у друга места а ради препродаје.

Ветеринар ће убележити на сточном пашоу, да је цепљење обавио уз ознаку дана, када је тај посао извршио.

По истеку рока од 14 дана и ако цепљене свиње у томе међувремену не би биле продане а терају се друмовима даље и желе се и после тога времена ставити у промет, ове свиње ће се подврћи поновном цепљењу.

Ако поседник односно лице, коме је поверен надзор над таквим свињама не би дало по измаку 14-дневног рока свиње поново цепити, оне ће се сматрати сумњивим и, као та-

кове, ставити на погодном месту у контумац докле год се поновно цепљење не изврши.

34) Свиње за приплод треба, по правилу из једног места у друго отпремати само колима, а ако постоји опасност од заражења приликом те отпреме, може се наредити и њихово заштитно цепљење серумом противу свињске куге.

35) Општа управна власт може прописати да се на сајмишта свиње отпремају само колима, кад год постоји опасност од заражења.

36) При објављивању зараза поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

37) Престанак свињске куге ће се прогласити тек 21 дан по угинућу, клању или оздрављењу последњег болесног свињчета и по дезинфекцији заражених дворишта.

38) Ако су у зараженим двориштима све свиње угинуле односно поклане, може се свињска куга прогласити престалом одмах по дезинфекцији.

39) Свиње цепљене противу свињске куге њеним живим узročником моћи ће се ставити у промет тек пошто од цепљења прође 21 дан а међу њима се не примети ни један случај свињске куге.

40) Прогласиће се да је свињска зараза престала кад протекне 8 дана од када је последње болесно свињче угинуло, заклано или оздравило, а дезинфекција заражених дворишта је извршена.

41) Ако су у зараженим двориштима све свиње угинуле односно поклане, може се свињска зараза прогласити престалом одмах по извршеној дезинфекцији.

42) Код свињске куге а и код свињске заразе треба да се о коначном стању ствари и о извршеној дезинфекцији увери надлежни ветеринар. Том приликом ветеринар је дужан прегледати све свиње у дотичном месту.

Врбанац (црвени ветар) код свиња (Erysipelas suis)

1) Нарочите мере за сузбијање свињског врбанца прописане су у чл. 67 Закона.

2) Чим се код свиња појаве знаци по којима се може наслућивати свињски врбанац или само сумња на њ, или ако би које свињче угинуло под сумњом на ову заразу, поседник свиња је дужан ове случајеве без одлагања пријавити општинској управи или сеоском кмету (старешини).

Сеоски кмет (старешина) доставиће ове пријаве без одлагања надлежној општинској управи а ова опште управној власти.

Сеоски кмет (старешина) чим добије пријаву, наредиће претходне мере прописане у чл. 39 Закона.

3) Ако се појаве знаци, по којима се може наслућивати свињски врбанац или само сумња на ову заразу код свиња чопора, који се гони или превози друмом, поседник односно лице коме је поверен надзор над тим свињама, дужан је то пријавити општинској управи или сеоском кмету (старешини).

Општинска управа, чим пријаву добије, обуставиће даље гоњење, односно превоз, чопора и наредити да се свиње до утврђења бо-

лести, сместе у подесне стаје (оборе) одвојено од других свиња и известиће о томе опште управну власт, а ова ће одмах изаслати на лице места свога ветеринара, који је дужан да понесе и потребно цепиво за цепљење свиња.

4) Ако ветеринар утврди свињски врбанац или само сумњу на ту болест, дужан је да изврши преглед свих свиња у зараженом месту, а по потреби и у суседним местима а и у угроженим деловима суседних места.

5) Као сумњиве сматраће се оне свиње које су за последњих 8 дана биле у таквом додиру са зараженим свињама, односно са њиховим изметинама, да је вероватно да су се и оне заразиле.

6) Свиње које се налазе у непосредном сусетству са зараженим двориштима сматраће се као заражене и треба их одмах цепити.

7) У зараженим двориштима, здраве свиње ће се издвојити од болесних. Здраве свиње заражених дворишта одмах ће се цепити и не смеју напустити дворишта, а ако двориште није добро ограђено, свиње ће се затворити.

8) У дворишном затвору држаће се и свиње незаражених дворишта ако су сумњиве; њих треба одмах цепити.

9) У изузетним случајевима и где је то довољно оправдано, може опште управна власт дозволити, да се здраве свиње из заражених дворишта терају на пашу, али то ће се дозволити само под условом, да оне буду пре тога серумизоване и да не пролазе путевима, куда се гоне свиње, за које не постоји ограничење

слободног кретања и најзад да на пашњаку не долазе у додир са другим свињама.

Под истим условима могу се гонити на пашу и свиње из незаражених дворишта, које су сумњиве да су заражене.

10) Приликом установљења свињског врбанца, а да би оболео што мањи број свиња, препоручиће се поседницима, цепљење свију свиња незаражених и незатворених дворишта.

11) Приликом извиђаја ветеринар дужан је проверити, да зараза није пренета из другог ког места, па ако за то постоји оправдана сумња, извиђај ће се обавити и у томе месту. Сем тога, треба проверити да, пре утврђења свињског врбанца и у критичном времену болесне или сумњиве свиње нису биле отпремане и у друга места, у коме случају извиђај треба обавити и у тим местима.

12) Установи ли ветеринар свињски врбанец, затвор ће се по правилу ограничити на стају (обор), односно на двориште.

13) Затварање целог места наредиће се онда, ако се ова зараза појави у више од три дворишта истог места.

Према величини опасности од заразе и према локалним приликама могу се затворити и угрожена суседна места или само њихови делови, без обзира којој општини дотично место припада.

14) Сумњиве свиње ће се држати 8 дана одељено на одређеном месту. Рок почиње онога дана, када је утврђена сумња на заразу.

15) Забрањено је уводити свиње у дворишта стављена под затвор; а ако би се оне у таква дворишта ипак морале довести, са

њима ће се поступити као и са свињама, које се већ у тим двориштима налазе.

16) У затвореном месту је забрањено држати свињске сајмове, приређивати изложбе свиња и гонити трговачке свињске чопоре.

17) Болесне и сумњиве свиње ће се клати само по дозволи опште управне власти пошто их пре и после клања ветеринар прегледа. Да ли ће се месо или поједини делови употребити за људску храну, о томе одлучује ветеринар по извршеном прегледу по постојећим прописима.

18) Лица која су била запослена у зараженим двориштима дужна су пре изласка очистити и дезинфиковати своју обућу.

19) Забрањено је трговцима, а без велике потребе и другим лицима улажење у заражена дворишта.

20) Забрањено је штројачима, да штроје свиње у зараженим двориштима као и у двориштима затвореним због сумње на ову заразу.

21) Ђубре из заражених обора (стаја) полиће се кречним млеком и, где се то може, сабирати у затвореним јамама. Такво ђубре износиће се само на оне њиве или ливаде где не долазе свиње.

22) Коже од свиња, које су боловале од свињског врбанца, слободно је ставити у промет тек пошто се дезинфикују.

23) Здраве свиње стављене под затвор могу се по дозволи опште управне власти отпремити на кланице ради клања под овим условима:

а) У обзир долазе несумњиве свиње. О томе треба на лицу места да се увери надлежни ветеринар и да изврши цељење тих свиња серумом. За њих ће ветеринар издати уверење, којим потврђује њихово несумњиво здравствено стање и да су цељене. Уверења важе 24 сата тј. прегледане и цељене свиње ће се најкасније за 24 сата, рачунајући од сата извршеног прегледа, отпремити за место опредељења.

б) Отпремање је дозвољено само колима односно железницом или бродом, а извршиће се што пре.

в) Ако се отпрема врши железницом или бродом свиње ће се допремити до железничке или бродарске утоварне станице колима а исто тако и од истоварне железничке односно бродарске станице до кланице.

г) Кола морају бити тако удешена, да је испадање измета искључено.

д) У колима, вагону или одељењу брода у коме се такве свиње отпремају није дозвољено отпремати истодобно друге здраве и несумњиве свиње.

ђ) Претоваривање свиња није дозвољено, а ако би се то морало, извршиће се што пре и уз потребне мере опрезности.

е) Употребљена кола, вагони а и одељења брода ће се одмах после употребе ваљано очистити и појачано дезинфиковати. На вагоне при утовару треба прилепити цедуљу: „Свиње из затворених дворишта, по истовару појачано дезинфиковати”.

ж) О одашиљању свиња треба благовремено обавестити дотичну кланицу, а и опште управну власт на чијем се подручју кланица налази.

з) На сточним пасошима на свиње треба ставити клаузулу: „Из затворених дворишта, искључиво за клање”.

и) Овакве свиње могу се слати само у ваљано уређене кланице, у којима стоку за клање прегледа ветеринар и чије пословање је тако удешено да је разношење заразних клица искључено.

ј) Месо од ових свиња сме се употребити само за домаћу потрошњу.

24) Не треба цепити оне свиње које се по дозволи опште управне власти, кољу за локалну потрошњу заражених места.

25) Свињске оборе (стаје), у које се смештају трговачке свиње, затим појилишта, сабиралишта, а исто тако и кола, којима се отпремају трговачке свиње, најзад и ваге, после сваке употребе треба ваљано очистити и дезинфиковати.

Обори (стаје) у које се смештају трговачке свиње треба да су тако саграђени, да се могу лако дезинфиковати.

26) Лица која се баве препродајом свиња из подручја где се свињски врбанац редовно сваке године јавља, пре продаје или пре отпреме на сајам или до места опредељења (колима, железницом, бродом или пешке друмовима) морају ове свиње о свом трошку дати цепити серумом противу свињског врбанца.

Ветеринар ће убележити на сточном пасошу да је цељење обавио и назначити дан, када је тај посао извршио.

Након четрнаест дана, ако цељене свиње у том међувремену не би биле продане а желе се и после тога времена ставити у промет, подврћи ће се поновном цељењу.

Ако поседник, односно лице, коме је поверен надзор над тим свињама, не би дало свиње поново цепити, оне ће се сматрати сумњивим и као такве ставити у контумац на погодном месту, док се поновно цепљење не изврши.

27) Свиње за приплод, из једног места у друго отпремаће се само колима; а ако постоји опасност заражења приликом отпреме, може се наредити и њихово цепљење серумом.

28) Кадгод постоји опасност од врбанца, општа управна власт може наредити, да се на сајмове свиње отпремају само колима.

29) При објављивању заразе поступиће се по одредбама чл. 45. и 48 закона.

30) Прогласиће се да је врбанца престао тек пошто протекне осам дана по угинућу, клању или оздрављењу последњег болесног свињчета и пошто се дезинфекција изврши.

31) Ако су у зараженим двориштима све свиње угинуле или поклане, проглашење о престанку ове заразе може се учинити одмах по дезинфекцији.

32) Свиње цепљене против врбанца његовим живим узрочником, моћи ће се ставити у промет тек 8 дана по цепљењу под условом ако се међу цепљеним свињама не деси ни један случај врбанца.

Цепљење

При изласку ради утврђења заразе, ветеринар је дужан да понесе потребно цепиво и и да на лицу места одмах изврши цепљење свију угрожених свиња у месту где се врбанца појавио.

Лековито цепљење се врши по тражењу поседника свиња и може га вршити сваки ветеринар, који има право на вршење приватне праксе.

У крајевима где се врбанца редовно сваке године јавља, општа управна власт, по тражењу поседника, може дозволити пролетње заштитно цепљење противу те болести. Са цепљеним свињама ваља у том случају а у ветеринарско-полицијском погледу поступити као и са свињама болесним од врбанца.

Заштитно цепљење врши надлежни ветеринар а, по потреби и дозволи опште управне власти, може га вршити и сваки други ветеринар, који има право на вршење приватне праксе.

Програм рада на заштитном цепљењу достављаће општа управна власт на одобрење надлежној банској управи најкасније до 1 марта сваке године.

Општа управна власт на основу ветеринарских извештаја о извршеном заштитном цепљењу и о његовом успеху саставиће сумарне годишње извештаје за цело своје подручје и слаће га на увиђај банској управи.

Колера пернате живине и кокошија кућа (Cholera gallinarum et pestis avium)

1) Нарочите мере за сузбијање колере пернате живине и кокошије куге прописане су у чл. 90. Закона.

2) Одредбе о дужности пријављивања и даљем поступку до утврђења болести прописане су у чл. 34, 35 и 39 Закона.

3) Чим се колера или куга код пернате живине званично установи, општа управна власт наредиће сем претходних мера још и ове:

а) Затвор заражених као и суседних дворишта, а, по потреби и према проширењу заразе, и целог зараженог места.

Ако се нареди затвор целог места забрањено се слободно кретање живине у томе месту; у противном случају ова мера ће се протегнути само на заражена и суседна дворишта.

б) Одвајање здравих од болесних животиња. За прве, треба да се нареди затвор дворишта, а за друге, одвајање од здравих. Ако кроз заражена дворишта теку потоци или ако пут преко тих дворишта служи јавном саобраћају, потребно је, да се здраве животиње држе далеко од њих. Јата која се гоне зауставиће се.

в) Држање новокупљене пернате живине одвојено за 14 дана. Тога правила треба се држати увек код набавке пернате живине.

г) Уништавање угинуле или убијене болесне живине по могућности спаљивањем.

д) Сабирање, дезинфицирање и нешкодљиво одстрањивање изметина, простирке и свих отпадака.

ђ) Обустава слободне трговине с пернатом живином, јајима и перјем, у зараженом месту односно у зараженим и затвореним двориштима. Општа управна власт може дозволити промет са јајима и са закланом и очупаном пернатом живином уз нужне мере опрезности и претходно прање јаја у раствору соде.

Перје ће се износити само у врећама.

е) Ограничење саобраћаја са лицима која би могла допринети разношењу заразе.

ж) Дезинфекција стаја и свих предмета са којима је перната живина могла доћи у додир.

з) Код колере пернате живине препоручити пасивно имунизовање.

4) Чишћење и дезинфекција заражених и суседних дворишта обнављаће се сваких 8 дана и ту меру препоручити као превентивну и у незараженим двориштима зараженог места а и у двориштима угрожених места.

5) У незараженим двориштима заражених и угрожених места, препоручиће се поседницима да дају живини у води дезинфекциона средства (жељезни сулфат, салицилну киселину, танин, креолин и сл.).

6) При објављивању зараза, поступиће се по одредбама чл. 45 и 48 Закона.

7) Када у неком зараженом дворишту сва живина буде поклана или угинула, или ако се за 14 дана по последњем угинућу, клању или оздрављењу не појави више ни један случај оболења, наредиће се закључно чишћење и дезинфекција просторија, у којима се живина задржавала (живинарници, кола, кавези ит.д.) и пошто се то изврши прогласиће се да је зараза престала.

Пасивна имунизација

Цепљење пернате живине средствима у којима нема живих клица, могу, осим ветеринара вршити и друга лица, за тај посао нарочито оспособљена. Та лица вршиће тај посао под надзором ветеринара, као његови помоћници, и само у местима где нема ветеринара. У местима пак где има ветеринара, та лица

могу вршити тај посао само ако ветеринар не доспева да га сам на време изврши.

Лица која треба да се оспособе за вршење тога посла предлаже општинска управа, по одлуци општинског одбора, а надлежна опште управна власт издаје дозволу за вршење тога посла, на основу уверења о оспособљавању, и одређује место у коме га могу вршити.

Вршење овога посла не може се поверити лицима, за која се зна, да се баве надриветеринарством.

Опште управна власт, по саслушању свог ветеринара, који ће кандидате упутити у вршење овога посла, одређује време и место за ово поучавање.

Предмети: заразне болести код пернате живине, ветеринарска полиција (у колико се она односи на сузбијање заразе код пернате живине), темељни појмови о цепљењу уопште, техника цепљења и дезинфекција.

Пошто цепљење у конкретном случају треба сматрати као заштитну меру, трошкови за набавку серума и потребног прибора за цепљење падају на терет општине.

Поменутих лицима награду за цепљење утврђује општински одбор.

Кандидатима који су по оцени ветеринара стекли потребну спремину за вршење овога посла, опште управна власт издаје уверење по ниже наведеном обрасцу а уз наплату прописне таксе.

Ако се утврди, да које од поменутих лица не врши свој посао као што треба, или ако би се оно покушало бавити и другим ветеринарским пословима, опште управна власт ће

таквом лицу забранити даље вршење овога посла и ставити ван снаге издату дозволу.

Број

Уверење:

Којим се тврди, да је Н. Н. из довољно упућен, да може као помоћник вршити цепљење пернате живине серумом против колере .

. 193 . . . год.

У

Срески (градски) начелник

Говеђа туберкулоза (Tuberculosis bovim)

1) Нарочите мере за сузбијање говеђе туберкулозе прописане су у чл. 91. Закона.

2) По овом Правилнику сматраће се као болесне оне животиње, код којих се установи туберкулоза вимена, материце или плућна туберкулоза.

3) Болесна животиња држаће се одвојено и не сме се употребљавати за приплод. Поседнику треба препоручити да их што пре прода али само за клање.

4) Поседник болесних животиња дужан је да одржава што већу чистоћу у зараженој стаји чешћим мењањем простирке, чешћим изношењем ђубрета и т.д.

5) Ако се туберкулоза у горе наведеним облицима у неком дворишту установи, препоручиће се поседнику, да остала говеда подвргне дијагностичком цепљењу. Грла, која не реагирају треба оделити од оних која су реагирала и одвојено их држати.

Казне

Све кривице, које се учине противно овом Правилнику, казниће се по одредбама чл. 111—115 Закона о сузбијању и угушивању сточних зараза од 14 јуна 1928. године.

Завршна одредба

Овај Правилник ступа на снагу, када се обнародује у „Службеним новинама” и тада престају важити сви досадањи прописи који се са њиме косе.

Службене новине Бр. 102. — XXXI од 8. маја, 1931. год.

П РА В И Л Н И К

Министарства Војске и Морнарице

У Бр. 16158 од 1. маја, 1924. год.,

о ослобођењу стоке, коморских и преносних средстава од распоређивања и узимања за потребе војске

Чл. 1. — У интересу омогућења индустриске пољопривредне делатности, у интересу правилног размножавања стоке, као и ради обезбеђења приватних интереса појединих сиромашних грађана, неће се распоређивати стока, коморска и преносна средства за војне потребе, нити узимати за време мира, као и за време рата, од извесних државних установа и приватних индустријских предузећа или појединаца.

Чл. 2. — Тако, и у миру и у рату ослобађају се од давања стоке и коморских и преносних средстава све установе (фабрике, заводи, предузећа), која буду „Уредбом о ослобођењу војних обвезника од позива на војну дужност у миру и у рату” оглашене да

раде за Земаљску Одбрану или за битне опште земаљске потребе, и то само за оно време када стварно раде за ове сврхе.

Ослобођење важи за сву стоку и превозна средства коју установе стварно држе на лицу у миру за неопходне потребе у установама, или које ће набавити за време рата, ако се рад буде морао да разграђава и појачава, под погодбом, да се ова набавка врши од стоке и преносних средстава, која нису пописана за потребе војске.

Чл. 3. — У осталим установама, које су од мањег или ни од каквог значаја по Земаљску одбрану и битне опште земаљске потребе, рачунајући овде и пољопривредне установе и већа приватна пољска имања, ослободиће се у миру и у рату само један проценат стоке и преносних средстава, или се неће ослободити ништа.

Овако ће се поступити и са стоком и преносним средствима појединих општина и разних корпорација.

Проценат ослобођења, који може ићи до 50% одредиће Команданти Војних Округа, с обзиром на стварну потребу и специјалне прилике сваке установе. Свака установа поднеће одмах писмену молбу своје Војном Округу и захтеваће да се овај проценат одреди, наводећи разлоге за ослобођење и број стоке и преносних средстава.

Командант Војног Округа саопштиће установама своје решење. Против овога решења, установе се могу жалити Команданту Војног Округа који ће бити дужан да жалбу са сво-

јим мишљењем спроведе редовним путем Министарству Војске и Морнарице које ће доносити дефинитивно решење, пошто узме мишљење Секретаријата Савета Земаљске Одбране.

Чл. 4. — Ослобођавају се у миру и рату:

1. — Сва пригодна државна грла: пастуви и кобиле, бикови и краве, па било да се налазе у државним заводима било у народу.

2. — Сва пригодна грла: пастуви и кобиле, бикови и краве, приватних ергела, тркачких ергела, појединих сопственика, сточних станица, коморских задруга, које су признате и стоје под надзором Министарства Пољопривреде и Вода.

3. — Само у време мира, ослобођавају се све ждробне приватне кобиле са преко 5 месеци суждробности, као и кобиле са ждробадима, до 4 месеца.

4. — Од радне стоке и преносних средстава у државним установама (ергеле, сточни заводи, угледна добра, пољопривредне школе и лозни расадници) ослобођавају се у миру све, а у рату 50%.

У приватним ергелама и осталим заводима под 2. овога члана ослобођава се од радне стоке и преносних средстава у миру и рату по 50%.

Чл. 5. — Сопственици коњарско-ергелских поседа и појединих пригодних грла, дужни су да имају уверење издато од стране Мини-

старства Војске и Морнарице сходно члану 7. овог Правилника за свако грло.

Чл. 6. — Сопственици су дужни да почисте мушка приплодна грла, која имају какву наследно преносну ману, а женска да издвоје из приплодног стабла.

Као наследно-преносне мане, сматрају се:

- а) Периодично слепило;
- б) Коштане израсли у домашају зглобова (шпат, мртва кост у крунском зглавку и томе слично);
- в) — Деформитети копита;
- г) — Падавица;
- д) Ђудљивост.

Ако који сопственик и после званичног комисиског констатовања не поступи по овоме, подлежи казни од 1000 до 5000 динара за свако грло, у корист Ремонтско—Коморског фонда. У поновном случају, казна је двогуба, а може повући и укидање повластица из овога Правилника. Казне изриче Министар Војске и Морнарице, на основу извештаја комисије из члана 7.

Чл. 7. — За преглед приплодних коњских грла свих коњарско-ергелских, државних и приватних завода, као и грла појединих сопственика, одређује се сваке друге године стручна комисија од стране Министарства Војске и Морнарице и Пољопривреде и Вода. Свако Министарство одређује по 2 члана од којих је један ветеринар, а председник комисије је старији члан Министарства Војске и

Морнарице. Комисија ради у времену од 1. септембра до 1. новембра и по завршеном послу подноси извештај Министарству Војске и Морнарице, а копију Министарству Пољопривреде и Вода.

На основи овога извештаја, Министарство Војске и Морнарице издаје сопственицима званично уверење са списковима свију признатих приплодних грла, а копија се шаље дотичном Војном Округу.

У погледу свога рада ова комисија стоји под Министром Војске и Морнарице, који јој издаје сва упутства, и придаје помоћно особље и материјал.

Чл. 8. — У сваком ергелско-коњарском поседу, ова комисија извршава и попис свих неприплодних коњских грла, која служе за рад, а тако исто и волова и коморских и преносних средстава, па спискове доставља непосредно команданту дотичног Војног Округа, са назначењем оних грла или средстава која треба пописати за војну употребу, сходно члану 4.

Према томе, војна комисија дотичног војног округа неће се упуштати у преглед стоке и коморских и преносних средстава ових поседа, већ ће команде Војних Округа свој рад базирати на извештајима ове специјалне комисије.

Чл. 9. — На закључку свога извештаја по извршеном прегледу свих коњарско-ергел-

ских поседа у земљи и појединих приплодних грла, комисија увек даје и своје мишљење и то:

а) — О способности и подобности поседа за подизање коњарства у земљи: о стручном особљу у њима, исхрани и нези грла и смештајним приликама.

б) — О успеху у погледу побољшања грла у последњој години.

в) — О успеху у погледу подизања коњарства у околини и у опште.

г) — О томе да ли посед или сопственик заслужује да ужива повластице по овом Правилнику.

Чл. 10. — Ова комисија прегледа и приплодне бикове и краве, ако их има на ергелско-коњарским поседима и извештај доставља Министарству Пољопривреде и Вода, као и Командантима дотичних Војних Округа на употребу, чија комисија онда неће вршити преглед те стоке.

Чл. 11. — Ослобођава се у миру и у рату по 1 пар коња и волова и 1 кола или по 1 аутомобил:

1. Сиротим сељацима, који немају више од та два грла, а имају имања испод пет хектара.

2. Кочијашима, возарима, рабаџијама, који немају више од та два грла и којима су она једини извор зараде.

3. Шоферима, који имају свега један аутомобил, путнички или теретни, а он им је једини извор зараде, ослобађава се аутомобил.

У сва три случаја, ако су сопственици војни обвезници, ова се комора оставља њиховој породици, и то само тако, ако је сопственик једини њен хранитељ.

Чл. 12. — Сви сопственици и установе, које према овом Правилнику имају право на ослобођење стоке, коморских и преносних средстава, дужни су одмах по публикавању овога Правилника, да прибаве потребна документа за порекло приплодних грла, за доказ свога права, и то од Министарства Пољопривреде и Вода они из чл. 4. под 1., 2. и 4., а од општинских власти сви остали. Та ће документа са стоком и коморским и преносним средствима која треба ослободити, показати првој наредној комисији по чл. 1. овог Правилника.

Онде где треба вршити ослобођења само једног процента, комисија ће решити која ће се баш стока или преносна средства ослободити, а која распоредити, при чему ће боља приплодна грла ослободити и распоредити бољу радну стоку и најбоља преносна средства.

Чл. 13. — У случају неопходне војне потребе, Министар Војске и Морнарице има право да одступи од одредаба овога Правилника и да узме и ону стоку и коморска и преносна средства, која су ослобођена од распореда за војску овим Правилником.

Ради тога, команданти војних округа водиће нарочите „Спискове ослобођене стоке,

коморских и преносних средстава" по обрасцу 1).

Чл. 14. — Свака установа, која има ослобођене стоке и коморских и преносних средстава, водиће такође списак по обрасцу 1., уводећи у њега све оно што је ослобођено, са навођењем нумере решења о томе. За сваку промену у стоци и коморским или преносним средствима биће дужна да извештава Команданта Војног Округа и да по његовом одобрењу уведе измену у списак.

(Службене новине Бр. 168 — LIV од 21. новембра, 1924 год.).

ЗАКОН

од 14. децембра, 1931. год.,

о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина

§ 1. — У сврху рационализације извоза стоке, сточних производа и прерађевина уопште, као и у сврху извршења трговинско-уговорних одредаба које се односе на ову врсту извоза, Министар трговине и индустрије може, према указаној потреби, а по одобрењу Министарског савета прописати уредбама, правилницима или наредбама:

а) одредбе за организацију извоза стоке и сточних производа и прерађевина;

б) контролне мере, којима ће се овај извоз обезбедити.

Горња овлашћења важе за извоз говеда, коња, свиња, оваца, коза, живине, јаја, млека, и њихових прерађевина.

§ 2. — Министар трговине и индустрије вршиће преко Завода за унапређивање спољне

трговине при Министарству трговине и индустрије контролу извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

§ 3. — Контрола, која ће се прописати на основу § 1., има за циљ спровођење трговинско-уговорних одредаба о контингентирању извоза стоке и сточних производа и прерађевина, начин расподеле њихове за извоз у границама контингената, надзор над временском и локалном расподелом контингената, као и све остало што је са тим у вези.

§ 4. — При Заводу за унапређивање спољне трговине образоваће се Стручни одбор, који ће одредити Министар трговине и индустрије. У овом Одбору биће заступљена заинтересована Министарства и привредне организације, задруге и друштва.

§ 5. — Сва предузећа, задруге или лица, која желе да извезу стоку и сточне производе и прерађевине на рачун контингената, утврђених трговинским уговорима са другим државама, регистроваће се у Заводу за унапређивање спољне трговине.

§ 6. — Министар трговине и индустрије, у сагласности са Министром финансија, а по одобрењу Министарског савета, прописати ће правилником таксе, које ће се наплаћивати у вези са применом § 3 и 5 овог Закона, као и

употребу прихода из ових такса и других извора, предвиђених специјалним одредбама трговинских уговора.

§ 7. — Приход од такса предвиђених § 6. овог Закона, приход од казни, изречених на основу овога Закона, као и остали приходи од извоза стоке и сточних производа и прерађевина, уносиће се по одбитку трошкова, предвиђених правилником за одржавање контроле над извозом стоке и сточних производа и прерађевина у Фонд за унапређење извоза стоке и сточних производа и прерађевина. Овим фондом рукује Министар трговине и индустрије, сходно § 6 овог Закона.

§ 8. — (1) Ко се огреши о контролне мере, прописане уредбом, правилником или наредбом на основу овог Закона, казниће се новчаном казном до 25.000 динара. Три пута кажњеног извозника, може стручни одбор, предвиђен у § 4. за контролу извоза стоке, сточних производа и прерађевина повремено или за увек брисати из регистра извозника.

(2) Казне изриче општа управна власт првог степена; против ових казни могу се упућивати жалбе управној власти другог степена, чија је одлука извршна.

§ 9. — (1) Овај Закон ступа у живот на дан обнародовања у „Службеним новинама”.

(2) Ступањем на снагу овога Закона престају да важе сви закони, уредбе и прописи,

сем царинских и ветеринарских, који се односе на контролу извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

Службене новине Бр. 299. — XCVIII од 22. децембра, 1931. год.

ПРАВИЛНИК

о контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

На основу Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина § 1. тач. 6 од 14 децембра 1931. год., у сагласности са Министром пољопривреде а по одобрењу Министарског савета прописује се Правилник о контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина:

§ 1. — 1) У смислу § 2 Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина, Министар трговине и индустрије вршиће контролу над извозом стоке и сточних производа и прерађевина преко „Уреда за контролу извоза стоке“. Овај се Уред оснива при Заводу за унапређивање спољне трговине.

2) Уред за контролу извоза стоке административно и технички спроводи уговорне од-

редбе око контингентирања извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

3) У смислу § 4. Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина при Уреду за контролу извоза стоке образоваће се „Стручни одбор”, који ће имати да контролише и одобрава расподелу контингената стоке за извоз, предложену од стране Уреда на основу регистрованих пријава. Исто тако, одбор ће имати да проверава и упис самих извозника у регистар.

§ 2. — 1) Министар трговине и индустрије поставља претседника и потпретседника Стручног одбора из Министарства трговине и индустрије (начелника одељења за спољну трговину и трговинску политику), односно шефа Завода за унапређивање спољне трговине, као и остале чланове стручног одбора, сем претставника осталих, ниже наведених Министарстава, које поставља ресорни Министар.

2) Чланови Стручног одбора су, поред два горња претставника Министарства трговине и индустрије, још два претставника Министарства пољопривреде (и то: начелника одељења за сточарство и начелника одељења за ветеринарство) и један Министарства саобраћаја, три претставника Главног задружног савеза Краљевине Југославије у Београду, и по један претставник савеза марвогојских задруга у Загребу, Задруге за извоз стоке и сточних производа у Загребу, Савеза индустријалаца за прераду меса у Београду, Удружења извозника Краљевине Југославије у Београду.

3) По указаној потреби Министар трговине и индустрије може постављати за чланове Стручног одбора и друга стручна лица и претставнике других стручних организација, али тако да број чланова Стручног одбора не може бити већи од петнаест.

§ 3. — За пуноважну одлуку Стручног одбора потребна је како већина претставника појединих министарстава, тако и већина заступљених организација. У спорним случајевима одлучује Министарство трговине и индустрије. Закључци су пуноважни ако је седници присуствовала половина чланова.

§ 4. — На челу Уреда за контролу извоза стоке и сточних производа и прерађевина стоји шеф Уреда, којег на предлог Одељења за спољну трговину и трговинску политику поставља Министар трговине и индустрије.

Принадлежности шефа Уреда одредиће Министар трговине и индустрије.

Шеф Уреда је у исто време и референт на седницама Стручног одбора.

§ 5. — За доказ да су поједина предузећа или лица овлашћена, да у оквиру контингента извозе из земље стоку, сточне производе и прерађевине, издаваће им се нарочито „Уверење за извоз”.

Ова „Уверења за извоз” издаваће Уред за контролу извоза стоке, а потписиваће их Шеф Уреда и претседник Стручног одбора, односно у његовој отсућности потпретседник или за случај да овај буде отсућан, један члан Стручног одбора, којег на предлог претседника одреди Министар трговине и индустрије. Шефа Уреда замењиваће у случају потребе за то нарочито од претседника Стручног одбора опуномоћени чиновник Уреда.

§ 6. — Извозом стоке и сточних производа и прерађевина у оквиру контингената, утврђених трговинским уговором могу се бавити:

1) сва извозничка предузећа протоколисана у Краљевини Југославији, која се баве извозом стоке и сточних производа и прерађевина;

2) задружни савези и земљорадничке и сточарске задруге, када извозе производе својих задругара;

3) произвођачи и гојитељи стоке, када сами или у ту сврху удружени извозе своје сопствене производе;

4) индустрије месних производа и кланице.

§ 7. — Сва предузећа, задруге или лица, која желе извозити стоку и сточне производе и прерађевине у оквиру контингената, регистроваће се у Уреду за контролу извоза стоке. Пријаве за регистровање заводиће Уред у на-

рочити регистар по прописима § 12. овог Правилника .

§ 8. — Пријава за регистровање треба да садржи следеће односне документе:

а) име и адресу предузећа, задруге или лица, која желе да се баве извозом;

б) доказ (уверење) о протоколацији предузећа, односно о регистрацији задруге или задружног Савеза, а за произвођаче општинско уверење потврђено од првостепене управне власти, да је стока, коју желе да извозе, њихова својина;

в) означање врсте стоке, коју извозници извозе (говеда, краве, волови, јунад, бикови, телад, коњи, свиње, мршаве и масне, овце и козе), и земља у коју извозе;

г) извод из књига или други докуменат, који доказује, колико је предузеће од године 1925, односно ако је касније основано, од дана оснивања па до дана подношења пријаве, извезло за сваку годину и земљу, засебно, и то, како по врсти, тако и по количини.

§ 9. — Сва роба, која се извози у оквиру контингента и уз повластице трговинским уговорима с другим државама, мора бити снабдевена уверењем за извоз, издатим од Уреда за контролу извоза стоке.

§ 10. — Уверења за извоз у оквиру контингената садрже следеће податке :

Краљевина Југославија
Министарство трговине и индустрије
Уред за контролу извоза стоке

Број

Београд

Име извозника
Седиште
Врста робе

Свиње:

• • • • • комада живих меснатих свиња
• • • • • комада живих масних свиња.

Говеда:

[illegible]

Телад:

. комада живе телади
• • • • • комада заклане телади

Meco:

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	комада	меснатих	закланих
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	свиња		
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	а) у	целим	комадима
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	б) у	полуткама	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	комада	заклане	телади
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	кгр.	свињског	меса (од меснатих свиња, каре, вратине, лопатице, шунке).
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	кгр.	свињског	меса (огуљене мангалице).
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	кгр.	телећег	меса.

Бројеви се имају исписати словима (непотребно прецртати).

Утоварна станица

Место опредељења (истоварна станица и држава)

Ово уверење важи за време од
до 1932. за стоку, сточне про-
изводе и прерађевине, који се извозе у оквиру контин-
генту од комада кгр.
а према трговинском уговору, закљученом између Кра-
љевине Југославије и
од 193

Претседник:

Шеф:

Потврда

(при утовару)

да је горња роба утоварена и одговара прописима Правилника за контролу извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

Државни ветеринар: Шеф железничке станице:
Датум (М. П.)

Потврда

(при прелазу државне границе)

да је горња роба прешла царинарницу у реду и упућена у

Државни гранич. ветеринар:

Дежурни царински чиновник:

Потврда царинарнице

Датум (М. П.)

Уверење важи само онда, ако је снабдевано прописним таксеним маркама.

§ 11. — Уверења за извоз по § 10. издаваће Уред у 4 примерка, под истим бројем, а овераваће их при утовару ветеринар и шеф утоварне железничке станице. Три примерка прилажу се товарном листу, а четврти примерак шаље утоварна станица Уреду за контролу извоза стоке. Од три уверења, приложена товарном листу погранична царинарница један задржава себи ради вођења евиденције, други шаље Уреду за контролу извоза стоке, а трећи остаје уз товарни лист. Да би уверење за извоз важило, оно мора бити снабдевано посебним таксеним маркама, које ће, у смислу §§ 6 и 7 Закона, Правилник о извозним таксама прописати.

§ 12. — Уред за контролу извоза стоке завешће на темељу пријава извозника и достављених података свако предузеће, задругу и лице у нарочити регистар и установиће кључ за расподелу уверења за извоз у оквиру контингента.

§ 13. — Уверења за извоз, која утоварна станица и погранична царинарница враћају у реду, служиће за евиденцију о извозу броја грла и тежине, за сваку земљу засебно.

§ 14. — Сваки ће извозник бити на време извештен о контингенту који му је додељен и примати уверења за извоз засебно за свако тржиште, на које жели извозити, са означеном временском количином.

Сваки извозник мора пријавити, најкасније 11 дана пре утовара:

- а) количину коју жели извести из земље;
- б) пијацу и пијачни дан;
- в) земљу опредељења;
- г) име лица на које пошиљку шаље.

§ 15. — Крајем сваког месеца, извозници ће поднети Уреду извештај о искоришћеним уверењима за извоз и према томе примати уверења за следећи месец. Уз сваки овакав извештај, извозник је дужан поднети копију комисионарског рачуна о продаји, који ће служити искључиво за интерну употребу Уреда.

§ 16. — 1) Сваки извозник је дужан да на основу примљених уверења извезе одређени му контингент.

2) У случају да извозник не може да извезе одређени му контингент, дужан је да у року, који ће се накнадно утврдити, о томе телеграфски извести Уред. Ко противно поступи, казниће се по § 8. Закона о организа-

цији и контроли извоза стоке и сточних производа Краљевине Југославије.

§ 17. — Уред ће правовремено и по потреби одређивати каквоћу и тежину живе стоке, која ће се у оквиру контингента извозити у поједине земље.

§ 18. — Поред уверења за извоз. извозник мора имати и прописано ветеринарско уверење о здравственом стању стоке, сточних производа и прерађевина.

§ 19. — Овај Правилник ступа у живот даном обнародовања у „Службеним новинама”.

Службене новине Бр. 46. — XVIII од 27. фебруара, 1932. год.

ПРАВИЛНИК

о таксама које се наплаћују при извозу стоке и сточних производа и прерађевина.

На основу §§ 6. и 7. Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина од 14. децембра 1931 год., у сагласности са Министром финансија, а по одобрењу Министарског савета, прописује се Правилник о таксама, које се наплаћују при извозу стоке и сточних производа и прерађевина:

Чл. 1. — 1) Сва издата уверења на основу § 5. Правилника о контроли извоза стоке, сточних производа и прерађевина, таксирају се специјалним маркицама, за које величину, цртеж и боју према њиховој вредности прописује Министар трговине и индустрије у сагласности са Министром финансија.

2) Само овим маркицама снабдевена уверења исправна су.

3) Количину штампања, одобрених маркица (образаца) под 1, одобрава Министар трговине и индустрије.

4) Цензуру над штампањем, коректуру, поништавање неправилно или неисправно отштампаних маркица, као и пријем правилно отштампаних маркица, врше 5 чланова стручног одбора, који је предвиђен § 4. Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

5) О поништеним и неисправним, као и о количини исправно примљених маркица одређени чланови Стручног одбора водиће свакодневно записник.

6) Исправно примљене маркице чланови поменутог Стручног одбора предаваће записнички лицу, које је за пријем истих решењем Министра трговине и индустрије овлашћено.

7) Овлашћено лице за пријем маркица завешће исте одмах у дневник на страни примања, а на страни издавања разводиће издате суме.

8) Продајом маркица добивене суме уносиће се хронолошким редом у дневник касе и трошиће се према одредбама §§ 6 и 7 Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина, као и одредбама чл. 5. ст. 2. овог Правилника.

9) Фалсификовање маркица кажњива се по прописима кривичног закона.

Чл. 2. — Уверење за извоз у границама контингента, таксираће се по следећој табели:

1) а) од једног комада говеда	20.—дин.
б) од једног комада свиње	4.—дин.
в) од 100 кг. мяса	4.—дин.
г) за живину живу од 100 кг.	5.—дин.
д) за живину заклану од 100 кг.	7.—дин.

ђ) за јаја од сандука 1/1
(1440 ком.)

3.—дин.

2) Ако се укаже потреба Министар трговине и индустрије у сагласности са Министром финансија на образложен предлог Стручног одбора може изменити таксе предвиђене под 1) овог члана.

3) О свакој измени такса извозници морају бити благовремено извештени.

Чл. 3. — 1) При регистрању предвиђеном § 5 Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина полаже се кауција у износу од динара 25.000

2) Ова се кауција може положити и у гарантном писму новчаних завода, који су регистровани у надлежном одељењу Министарства финансија.

3) Кауција у готову полаже се директно благајни завода за унапређење спољне трговине а за рачун Уреда за контролу извоза стоке при Заводу за унапређивање спољне трговине.

4) Благајник завода мора издати полагаачу кауције званичну признаницу, а примљене суме дужан је да преда Државној хипотекарној банци најдаље у року од 48 сати изузимајући празничне дане, у које нису отворене касе поменуте банке.

5) Кауције положене у гарантном писму предају се на чување благајнику завода за унапређивање спољне трговине.

6) За положене кауције мора се водити дневник кауција са партијалником, а за гарантна писма роковник.

7) За сваку неправилност и штету одговара благајник Завода за унапређење спољне трговине.

8) Наредбодавац је за пријем и повраћај кауција код Државне хипотекарне банке шеф Завода за унапређење спољне трговине. Он наређује поменутој банци исплате на терет кауција у корист фонда по § 7. Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

9) Ако се положена кауција смањи казном предвиђеном у § 7. Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина полагач кауције дужан је исту допунити до износа предвиђеног у чл. 3 став 1 овог Правилника, најдаље у року од 15 дана, у противном, полагач кауције брисаће се из регистра и по истеку 15 дана губи привилегије предвиђене § 5. Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

Чл. 4. — Приходи предвиђени §§ 6 и 7 Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина улазе у благајну Завода за унапређивање спољне трговине.

Чл. 5. — 1) Прикупљени приходи по чл. 4. овог Правилника служиће за покриће личних и материјалних издатака.

2) Уред за контролу извоза стоке подноси сваке календарске године предлог буџета расхода и прихода шефу Завода за унапређи-

вање спољне трговине, који са својим примедбама исти доставља Министру трговине и индустрије на одобрење.

3) Буџет добија извршну снагу одобрењем Министарства трговине и индустрије.

4) По одобреном буџету Уред отвара партијалник буџетом одобрених партија прихода и расхода по коме се у току године хронолошким редом уписују сва појединачна примања и издавања.

Чл. 6. — По завршеној календарској години закључују се све новчане књиге и склапа се завршни годишњи рачун по партијама и позицијама одобреног буџета.

Чл. 7. — 1) Вишак прихода, који се покаже по завршеном годишњем рачуну предаје се у корист Фонда за унапређивање извоза стоке и сточних производа и прерађевина, сходно §§ 6 и 7 Закона о организацији и контроли извоза стоке и сточних производа и прерађевина.

2) Вишак прихода предаће се најдоцније 15. дана по истеку календарске године у корист поменутог Фонда Државној хипотекарној банци.

Чл. 8. — Пошто Уред за контролу извоза стоке и сточних производа при Заводу за унапређивање спољне трговине не ужива државну дотацију (субвенцију), већ се издржава искључиво из својих прихода, то за раз-

решење годишњег рачуна Министар трговине и индустрије одређује једног чиновника из Министарства трговине и индустрије и Министар финансија једног чиновника из Министарства финансија. Одређени чиновници дужни су у смислу чл. 5. овог Правилника прегледати сва новчана документа и књиге и поднети предлог за разрешење прегледаног рачуна.

Министар трговине и индустрије на основу овог извештаја или разрешује поднети годишњи рачун или предузима законске мере против одговорних лица.

Овај Правилник ступа на снагу када буде обнародован у Службеним новинама.

Службене новине Бр 46. — XVIII од 27 фебруара, 1932. год.

ПРАВИЛНИК

Вт. Бр. 6670. од 11. јуна, 1929. год. (— Зак.
Бр. 255. од 26. октобра, 1929. год.),

о отпремању животиња и сточних сировина железницом или бродом

На основу чл. 3, 11, 21, 22 и 27 Закона о сузбијању и угушивању сточних зараза од 14. јуна 1928 год., а у споразуму са господином Министром саобраћаја прописује се овај Правилник о отпремању животиња и сточних сировина железницом или бродом:

Опште одредбе

Чл. 1. — Превоз живе стоке, свежег меса, и месних прерађевина железницом или бродом, подлежи ветеринарском прегледу.

Пропратним документима таквих пошиљака морају се приложити и ветеринарска документа, прописана у чл. 12. овог Правилника.

Одредбе овог Правилника важе за превоз преживара (говеда, оваца, коза), копитара (коња, магараца, мазги, мула), свиња и пернате живине.

Министар пољопривреде прописаће према потреби ветеринарски преглед и за друге животиње, које нису поменуте у трећој алинеји овог члана, а превозе се железницом или бродом. Такви прописи објавиће се посебно.

Посебне одредбе

Чл. 2. — Утовар и истовар стоке на железничким станицама врши се по правилу само у радном времену железничке магацинске службе. Утовар ван радног времена, те недељом и празником дозвољава шеф станице споразумно са надлежним ветеринаром. Истовар стоке треба по могућству форсирати.

Утовар и истовар стоке сме се вршити само на оним железничким станицама, које су у ту сврху одредила Министарства пољопривреде и саобраћаја споразумно.

У којим се станицама могу живе животиње утоваривати и истоваривати, означено је у Именику железничких станица.

У другим железничким станицама дозвољава се утовар и истовар само појединих грла преживара, копитара и свиња, ако они нису намењени за трговину.

Као бродарске станице за утовар и истовар стоке одређују се у поморском саобраћају све оне луке, у којима се налазе лучки уреди.

У другим станицама сме се у поморском саобраћају стока утоваривати и истоваривати једино дозволом надлежне првостепене политичке власти, изданом у споразуму са надлежним лучком капетанијом, и надлежном царинском власти.

У речном саобраћају може се стока утоваривати и истоваривати у сваком речном пристаништу, где постоји агенција.

Пошиљке живих животиња, које се превозе у ембалажи, могу се утоваривати и истоваривати на свима железничким и бродарским станицама.

Чл. 3. — Ветеринарски преглед врши за то одређени државни ветеринар. Општински ветеринари, када по потреби сарађују при истоме послу или када замењују државног ветеринара, раде споразумно, па је у томе случају општински ветеринар потпуно равноправан државном ветеринару.

Ако у месту, где се стока утоварује, или истоварује, нема општинског (градског) ветеринара, замена се има поверити државном ветеринару, ако га у дотичном месту има, у противном има се замена поверити државном ветеринару најближег суседног среза дотичне Бановине.

Придржавајући се одредаба, садржаних у првом и другом ставу овога члана, распоред ветеринара и њихових заменика врши за сваку Бановину бан почетком сваке године. У распореду треба навести име и презиме ветеринара и његовог заменика као и железничке и бродарске станице, на којима им се поверава преглед.

Распоред треба вршити посебно за железнички, поморски и речни саобраћај.

Банске управе достављају распоред Министарству пољопривреде, Министарству саобраћаја (Комерцијално одељење), Одељењу за

бродарство и Дирекцији речне пловидбе најкасније до 15. децембра. За ступање на снагу новог распореда одређује се 1. јануар.

Измене у распореду ветеринара достављају Банске управе директно шефовима станица свог територија, као и горе поменутим надлештвима.

Распоред ветеринара као и пристojбе за преглед стоке треба на видном месту истаћи, у свакој станици, где се врши утовар и истовар стоке.

Позвати ветеринара по правилу је дужност странке.

За приспеле пошиљке ће према потреби известити ветеринара и упутна железничка (бродарска) станица.

Чл. 4. — Ветеринарски преглед мора се извршити непосредно пре самог утовара а и пре сваког истовара.

1) Ветеринар је дужан обавити преглед савесно, те при томе утврдити:

а) Да ли су железнички вагони, односно простор на броду, у који ће се утоварити животиње чисти и дезинфиковани, а железнички вагони, сем тога, још и цедуљисани са прописном цедуљом (види чл. 7.). Утовар у кола која очигледно нису била дезинфикована, односно која су била дезинфикована недовољно, мора се забранити. Железнички вагони морају се у том случају у присуству ветеринара прописно цедуљисати, те што пре отпослати на одређену станицу за дезинфекцију;

б) Да ли су сточни пасоши прописно издати, те да ли није истекао њихов рок важ-

ности у погледу својине и здравствености, као и то, да ли се опис (пол, боја и старост) и број животиња подудара са подацима у сточним пасошима, те да ли стока потиче из незараженог односно незатвореног подручја;

в) Увећаном пажњом прегледати свако грло, да ли је здраво и несумњиво са које разне болести, за коју постоји обавеза јављања.

2) Стоку без сточних пасоша или снабдевену са непрописним сточним пасошима, предаје ветеринар месној власти на чување, саставља о томе записник, који са својим извештајем шаље надлежној првостепеној политичкој (полицијској) власти ради хитног даљег поступка, а у смислу постојећих прописа о томе. Трошкови око овог поступка падају на терет поседника стоке.

3) Болесне, а и сумњиве животиње од које заразне болести, за коју постоји обавеза јављања, предаје ветеринар месној власти на чување одвојено и удаљено од других животиња, саставља о томе записник, који шаље заједно са својим извештајем надлежној првостепеној политичкој (полицијској) власти, ради хитног даљег поступка, а у смислу постојећих прописа о томе.

Трошкови око овог поступка падају на терет поседника стоке.

Ако се зараза утврди приликом истовара пошиљака, чији је пријем примаоц одбио, потписује записник поред ветеринара и пратилац као и шеф станице. Записник се предаје шефу станице.

4) а) При утовару животиња у унутрашњем саобраћају сви пасоши за крупну стоку

једнога вагона биће прошивени у једну свеску и на полеђини свеске ставиће ветеринар следећу клаузулу:

Број записника број вагона
У сточним пасошима описаних (врста и број) животиња
приликом утовара прегледао и здравима нашао.

Транспорт се отпрема у

Железничка (бродарска) станица у . . . дапа
193 . . . год.

6) За ситну стоку ова се клаузула ставља на полеђини сточног пасоша, који прати стоку,

в) При истовару животиња у унутрашњем саобраћају ветеринар ће ставити следећу клаузулу:

Број записника број вагона

У сточним пасошима описаних (врста и број) животиња приликом утовара прегледао и здравим нашао.

Транспорт је приспео из

Железничка (бродска) станица у . . . дана
19 . . . год.

5) Сточне пасоше животиња, које су намењене за извоз у иностранство, мора ветеринар снабдети са клаузулом, из које се види, да су испуњени услови, које тражи дотична земља, за увоз и евентуално и нека трећа држава за провоз;

6) Клаузуле треба да буду снабдеване бројем записника, бројем вагона, датумом, печатом и потписом;

7) О прегледаним животињама ветеринар је дужан водити записник по обрасцу, наведеном у прилогу;

8) При утовару и истовару морају се животиње појединих пошљака држати одвојено. Утовар и истовар не сме се вршити на једној те истој рампи истовремено;

9) У један те исти вагон може сетоварити само стока исте врсте. У изузетним случајевима, на пр. код сеобе, може се у један вагонтоварити стока и разних врста.

Чл. 5. — 1) Од ветеринарског прегледа пре утовара и истовара ослобођени су:

а) коњи Двора;

б) коњи државних ергела;

в) перната живина;

г) месо и месне прерађевине у унутрашњем саобраћају, и

д) животиње, које путници носе собом за властиту употребу, а не за препродају.

2) У погледу ветеринарских попутних докумената види чл. 12.

Начин товарења

Чл. 6. — 1) Коње за приплод или за привредну употребу треба у железничке вагонетоварити тако, да су главама окренути ка средини вагона те привезани за грудне пречаге;

2) Коњи за клање могу сетоварити попреко, те морају бити привезани за алке на уздужним стенама;

3) Ждребад до једне године могу сетоварити без везања;

4) За товарење говеда важи тачка 2);

5) Телад може сетоварити без везања;

6) При утовару ветеринар а и железница су дужни водити рачуна о томе, да се вагони са животињама не пренатрпавају;

7) При утврђењу, колико се комада животиња сме највише утоварити у један вагон треба узети у обзир, да крупне животиње не смеју стајати притиснуте једна уз другу а нити уз колске зидове. Овај је пропис испуњен, ако између утоварених животиња може човек пролазити. Кад се животиње товаре попреко, мора осим тога између животиња и колских зидова остати толико простора, да се животиње услед чешања или из других разлога не могу озледити по глави или стражњем делу тела;

8) Као пример за утврђивање броја служиће следећа табела:

Г О В Е Д А	Површина по- ребна за			Н. пр у кола од 15м² површине мо- же се утоварити		
	мања	сред- ња	ве- лика	ма- њих	сред- њих	вели- ких
	говеда по кома- ду у м²			говеда		
мршава	1.2	1.4	1.5	13	11	10
упола угојена	1.4	1.5	1.6	11	10	9-10
дебела	1.6	1.8	1.9	9-10	8-9	8

9) Код извоза стоке у иностранство треба у погледу товарења узети у обзир и евентуалне одредбе ветеринарских конвенција;

10) При товарењу телади, свиња, оваца и коза, треба на то пазити, да у колима остане довољно места, да би све животиње могле да легну. То се може најлакше утврдити тако, да остане једна шестина кола празна, кад се све животиње скупе у један крај кола. Овај простор може бити лети повећан за једну петину кола;

11) Код кола са више спратова поједини се спратови не смеју товарити са пошиљкама за разне упутне станице. Ако се стока товари само у један спрат, мора се употребити доњи.

Цедуљисање и пломбирање вагона.

Чл. 7. — 1) Вагони, у којима се превозе живе животиње и сточне сировине, које подлеже ветеринарском прегледу, морају се пре утовара с обе стране цедуљисати са следећим цедуљама: (види образац у прилогу):

а) „дезинфиковати”;

б) „дезинфиковати појачано”; „ђубре уништити”; у случају када се евентуално у научне сврхе товаре заражене животиње, даље животиње из заражених крајева а и животиње под сумњом, да су заражене;

в) „животиње из заражених крајева”;

г) „животиње под сумњом да су заражене”.

Цедуље под в) и г) стављају се поред цедуље из тачке б).

2) Цедуље под б)–г) стављају се на вагоне и успутне станице у којима се утврдило, да су животиње заражене, односно да су под сумњом да су заражене.

3) На вагоне, у које се утоварује перната живина, лепи се цедуља „упутство за превоз пернате живине” (види образац).

4) Пломбирање врши се :

а) ако пошиљка нема пратиоца, или ако се пратилац не налази у колима, где су животиње утоварене;

б) кад се превозе заражене животиње, животиње из заражених крајева и животиње под сумњом да су заражене.

Пломбирање под б), које се врши из ветеринарских обзира, има се обавити у присуству надлежног ветеринара;

в) када се кола шаљу на дезинфекцију.

Чл. 8. — 1) Пошиљке живих животиња смеју се отправљати само до онога места, за које гласе ветеринарска попутна документа, ако пак у месту опредељења нема железничке (бродарске) станице, онда се животиње могу отпремити до оне станице, која је најближа месту опредељења.

2) Стока сме се истоварити само на станици, за коју је упућена.

3) Измена места опредељења (упутне станице), наведеног у ветеринарској клаузули, није дозвољена.

4) Мењање товарног листа ради даљег отправљања стоке у истим колима (поновна предаја) није дозвољена.

Чл. 9. — 1) За храњење и појење животиња као и за храњење пернате живине одређују се нарочите железничке станице, у којима се станицама могу животиње хранити и појити означено је у именику железничких станица.

2) Простор, где ће се стока хранити, не сме бити поред јавних друмова, који воде у градове и села, као ни у близини путева, који воде на заједничке пашњаке.

3) Изван реона железничке станице не сме се транспортна стока ни у ком случају известити.

4) Куповати храну за време транспортовања у околним селима, у којима владају сточне заразе, строго је забрањено.

5) Транспортна се стока не сме напајати на бунарима и валовима, где се напаја местна стока.

б) У колико појење и храњење врши железница, сме она за тај посао употребити само она лица, која немају сопствених животиња и којима није поверена ни брига око туђих животиња.

Чл. 10. — 1) На успутним станицама не сме се по правилу дозволити истовар стоке. У изузетним и стварно оправданим случајевима може се истовар дозволити у присуству надлежног ветеринара који при том поступа по прописима, који важе за истовар.

2) Претовар из вагона у вагон мора се вршити што брже.

Кад се претовар врши из техничких разлога због промене ширине колосека, због загрејане осовине на вагону или код претовара из железничких кола у брод, није потребно у унутрашњем саобраћају присуствовање ветеринара. Претовар се врши у том случају под надзором железнице дотично лучке власти, које се за исправну манипулацију при претовару чине одговорнима.

3) При претовару морају се животиње појединих пошиљака држати одвојено види чл. 4. тач. 8).

4) Дотоваривање животиња успут је забрањено.

Чл. 11. — 1) Ако за време превоза оболи или угине која животиња, и то не услед повреде, па и ако постоји само сумња заразе, мора железница цели транспорт задржати у првој подесној станици у седишту, односно у близини седишта државног ветеринара, те о томе известити телеграфски тангирану станицу. која ће одмах известити државног ветеринара те га позвати ради прегледа. У случају да се при прегледу утврди само и сумња заразне болести, ветеринар ће ради посматрања прогласити контумацираним све животиње, односне пошиљке, а према потреби и друге, које су евентуално долазиле у додир са сумњивим животињама. Вагоне са контумацираним животињама, мора железничка станица поставити на одређени колосек тако, да транспорти других животиња не могу доћи у додир са контумацираним животињама.

О сумњи заразе треба одмах известити надлежну среску власт и пошиљаоца, овог потоњег путем железничке станице.

Ако се сумњиве животиње шаљу ради посматрања у које друго место, треба на вагоне прилепити цедуљу „животиње под сумњом да су заражене”, и „дезинфиковати појачањем”.

Вагони таквих пошиљака морају се пломбирати. Храњење и појење успут је забрањено. Пошиљке се морају послати у одређена места што пре и са најподеснијим возом.

О предузетим мерама треба у сваком случају депешом известити тангирану среску власт а преко станице и пошиљаоца.

2) Ако се код животиња утврди заразна болест, ветеринар ће према томе, што по његовом мишљењу најбоље одговара интересима саме странке одредити у споразуму са железницом, да ли се животиње имају одмах вратити у станицу утовара, у колико не би постојала опасност ширења заразне болести успут, или се имају послати у најближу јавну кланицу, или се имају клати на лицу места.

3) Месо закраних животиња ако је подесно за употребу треба ставити на располагање пошиљаоцу, у противном мора се месо уништити.

4) Угинуле животиње у вагону треба, ако постоји сумња заразе, отпремити у стрводерницу на секцирање ради утврђења болести. До утврђења болести треба транспорт задржати.

5) Избацивање угинулих животиња успут без дозволе ветеринара је строго забрањено. Дужност је возовође на ову забрану упозорити пратиоце.

О избаченој лешини треба саставити записник и поднети га надлежној управној власти.

6) Ако је потребно у унутрашњем саобраћају чишћење вагона успут (избацивање ђубрета) мора се са ђубретом поступити тачно по прописима чл. 13. овог Правилника (дезинфекција).

7) Ако која животиња оболи или угине код превоза бродом, без да се ово може са сигурношћу приписати каквом вањском учинку, треба да заповедник брода ово одмах пријави и то у поморском саобраћају првом лучком уреду, а у речном саобраћају најближем шефу агенције. Лучки уреди дужни су да о томе одмах обавесте лучки уред опредељења, а ше-

фови агенција капетанију пристаништа места опредељења ради даљег ветеринарског поступка.

Ветеринарска пропратна документа

Чл. 12. — Ветеринарска документа су следећа:

- 1) Сточни пасоши;
- 2) Ветеринарска уверења за живу стоку;
- 3) Ветеринарска уверења за свеже месо и месне прерађевине;

Ад 1) Поседник стоке дужан је прибавити сточне пасоше за стоку, наведену у ставу 3 чл. 1. овог Правилника у сваком случају, када се она отпрема железницом или бродом.

Ад 2) Са ветеринарским уверењем о здравствености стоке примају се у унутрашњем саобраћају и без ветеринарског прегледа при утовару и истовару на превоз:

- а) коњи за утакмице;
- б) стока за изложбу;
- в) копитари државних ергела;
- г) копитари војних власти;
- д) копитари који се шаљу на оружане вежбе или пописивање;
- ђ) копитари војних достојника, који се превозе на основи званичног решења;
- е) живе животиње путујућих циркуса;
- ж) перната живина;
- з) друге животиње које нису поменуте у чл. 1 овог Правилника.

Ад 3) Јавној потрошњи намењено говеђе, овчије, козје и свињско месо дозвољено је отпремати из једнога у друго место једино та-

да, ако је сваки поједини комад меса обележен, и ако је осим тога пошиљка снабдевена уверењем према приложеном обрасцу, којим надлежни ветеринар као прегледач посведочава, да месо потиче од животиње, која је на живо и после клања прописно прегледана и месо нађено употребљивим за људску храну. У уверењу треба навести дан и сат обављеног прегледа. Уверење, у коме треба да је свака рубрика тачно испуњена, вреди од сата обављеног прегледа 48 сати.

Ако се месо отпрема у време, док важност уверења траје, треба уверење сматрати продуженим, док отпремљено месо не стигне у одређено место.

Заклана говеда одређена за јавну потрошњу ако се шаљу у друга места, могу се расећи највише у четири дела: два стражња дела (две стражње четврти), два предња дела (две предње четврти). Мање се животиње могу преполовити по дужини. Забрањено је у мањим комадима отпремати месо од оваквих животиња ради препродаје. Изузетци дозвољени су само код оних предузећа, која имају властитог ветеринара као прегледача стоке за клање и месо.

Прерађено месо и месни продукти смеју се из творничких просторија отпремити на друго место ради препродаје само онда, ако су пошиљке снабдеване уверењем надлежног ветеринара по приложеном обрасцу.

Све остале сировине могу се у унутрашњем саобраћају отправљати железницом или бродом без ветеринарских докумената.

Дезинфекција

Чл. 13. — Дезинфекцији подлеже:

1) Сви железнички вагони и бродови са инвентаром у којима су се превозиле:

а) живе животиње (и пернате живине) колских товара, или само појединих комада крупне стоке;

б) сировине у колским товарима;

в) сточне рампе и прибор, који се употребљава приликом утовара и истовара, прибор за појење, крмљење итд. (даске, лопате, виле, корита, валови, канте итд.);

ђ) ђубре.

2) Дезинфекција има се извршити што пре после истовара, а најкасније у року од 96 сати по истовару.

3) Ако се морају вагони слати на дезинфекцију у другу коју станицу, треба ђубре у вагону скупити у средини вагона те вагон пломбирати.

4) Начин дезинфекције има се извршити према цеђулама наведеним у чл. 7. овог Правилника.

5) Дезинфекција може бити:

а) обична, и

б) појачана.

Обична дезинфекција врши се, ако су истоварене животиње по ветеринару пронађене потпуно здравим.

Појачана дезинфекција врши се, ако су се у вагонима превозиле животиње, о којима је реч у чл. 6. овог Правилника, и ако је приликом истовара код животиња утврђена говеђа куга, прострел, шуштавац, хеморагична септикемија говеди и дивљачи, шап и устобоља,

сакагија, врбанац, свињска куга, колера пернате живине, кокошија куга или оправдана сумња на једну од тих болести, даље и у случајевима када ветеринарско полицијске власти из разлога предострожности пропишу појачану дезинфекцију.

б) Обична дезинфекција врши се на следећи начин:

а) Чишћење. Најпре се избаци из кола сва слама, сено, песак, струготине и друго, што је стоци служило за лежиште заједно са изметом, перјем итд. Затим се иструже и скине са патоса и дуварова колских све што се ухватило за њих; нечистоћа и ђубре скуп се и однесе на одређено место поред колосека, где се дубоко укопа, ако нема инсталације за сагоревање ђубрета, а ако има крематоријум, онда треба у њему сагорети све што се даде сагорети (слама, сено, струготине и сл.).

Чишћење се сматра као потпуно онда, кад ни на патосу ни на дуваровима нема ни трага од ђубрета или измета. Исто важи и за бродове.

б) Дезинфекција. По извршеном чишћењу описаном у тач. а) оперу се патос, дуварови (зидови) таванице и врата вrellим цеђом, који се добија, кад се 3 кгр. соде растопе у 100 литара воде. Температура цеђа треба да је 60° Ц.

7) Пооштрена дезинфекција врши се после најригорознијег чишћења и прања кола, као што је то означено у тачци б па кад су се опрани делови кола просушили, затворе се прозори и врата с једне стране вагона, а кроз мало отворена врата попрскају

се таваница, дуварови и патос шприцем, који има јак притисак, са 2% раствора формалина.

Пошто раствор формалина слабо дејствује, ако му је температура испод 13° Ц потребно је — особито зими — да се после обављене дезинфекције вагон мало загреје воденом паром.

Пооштрена дезинфекција може се провести и са капоритом.

Уопште пооштрена дезинфекција железничких кола мора се вршити само од стручних лица, под надзором стручњака и у затвореним просторијама, које су нарочито за ту сврху удешене.

Ако се пооштреној дезинфекцији морају подврћи вагони са унутарњом поставом, онда треба поставу скинути, па је исто тако очистити и дезинфиковати као и дуварове кола. Ако је постава стара, исцепана па се не може дезинфиковати како треба, онда је треба расходовати и спалити.

8) Појачана дезинфекција врши се само у нарочитим дезинфекционом станицама.

Те су станице наведене у прилогу.

Дезинфекционе станице морају имати исто тако крематоријум за ђубре.

9) Ако су кола служила за превоз животиња у ембалажама а нису запрљана протирком, храном, изметима итд. не треба их слати у дезинфекциону станицу, сем у случајевима установљења заразе или ако су очигледно запрљана.

10) По извршеној дезинфекцији треба старе цедуље скинути са кола, те их надоместити са цедуљом „дезинфикована” на којима треба

означити дан и сат када је дезинфикација извршена те ударити жиг станице.

11) Дезинфекцију извршују органи железничке станице (пристаништа). Надзор над дезинфекцијом врше државни ветеринари а где ових нема саобраћајни лекари. Дирекција на предлог свог санитетског референта одређује награду за тај посао. Ако нема саобраћајног лекара, вршиће овај надзор дезинфектори.

Дезинфекција има се поверити само савесним службеницима.

12) Станице у којима се врши дезинфекција, морају водити нарочиту књигу евиденције о извршеној дезинфекцији.

Ова књига треба да садржи следеће податке:

1) Дан, месец и годину, када је дезинфекција извршена.

2) Број, знак, серија вагона.

3) Начин дезинфекције.

13) Сточне рампе сматрају се да су довољно дезинфиковане када су добро поливане кречним млеком после сваког истовара односно утовара стоке. Претходно морају се темељно очистити од ђубрета, зидове и ограду премазати пре утовара или истовара као и после утовара и после истовара.

14) Прибор сматра се да је у случајевима обичне дезинфекције довољно дезинфикован, кад се добро опере врелом водом те полије кречом. У сврху појачане дезинфекције мора се пре утовара и истовара као и после утовара и истовара опрати врелим цеђем.

15) Ђубре на рампи и измети исчишћени с кола поливају се са 5% раствором карболне киселине, лизола, дезинтола, санитола,

капорита. За ову дезинфекцију може се употребити клорни креч неразређен или кречно млеко. Ово се прави ако узмемо један килограм негашеног креча и 4 литра воде. Употребљава се само док је свеже, а старо кречно млеко не сме се употребити. Кад је ђубре, које се не да сагорети, добро дезинфиковано, онда га треба бар метар дубоко у земљу закопати.

16) Место, на коме се врши прање и дезинфекција кола, мора бити тако поплочано (бетонирано или асфалтирано), да нечиста вода може лако да се одводи у канал. После свег прања и дезинфекције кола мора се и канал дезинфиковати кречним млеком или сличним.

17) Најстрожије се забрањује употребљавати за чишћење и прање кола место, на коме се врши истовар и утовар стоке.

18) За време прања и дезинфекције сточних вагона мора особље обући мантиле, које после рада скида те своје руке опере и дезинфикује.

19) Дезинфекциона сретства набавља Дирекција саслушав свога шефа санитетског одсека, она чува сва дезинфекциона сретства, раздељује их појединим дезинфекционим станицама.

20) После транспортовања стоке бродовима морају се бродови, како речни тако и поморски, на исти начин очистити и дезинфиковати као и вагони.

Бродови морају имати посебне књиге, у којима ће се уписивати свака дезинфекција брода и то: дан, месец и година, због чега је вршена дезинфекција, чим је вршена и ко ју је извршио.

Пристојбе.

Чл. 14. — За ветеринарски преглед стоке при утовару и истовару на железничким и бродарским станицама дужни су поседници стоке да ветеринара посебно хоноришу.

За вршење тога посла сме ветеринар за рачунати:

А. На железничким станицама.

50.— динара по вагону без обзира на број у један исти вагон утоварене стоке.

Од тога припада ветеринару по вагону 30 динара, а 20 динара припада Ветеринарском фонду.

Сума од пристојби, које припадају ветеринару за преглед стоке, не може у једном месецу бити већа од 2000 динара. Евентуални вишак припада у целости Ветеринарском фонду.

За преглед денчаних пошиљака живих животиња, које се превозе у ембалажи плаћа се без обзира на број стоке у тој ембалажи укупно 15 динара. Иста пристојба плаћа се и за преглед животиња, које се отпремају железницом приликом сеобе власника, без обзира на број и врсту животиња. Ове пристојбе припадају у целости ветеринару, који је извршио преглед.

Ако ветеринар врши преглед у месту, које се налази изван реона места његовог сталног становања, припада му и подвоз, ако место, у које путује, није удаљено више од 2 километра.

Ако ветеринар врши преглед ван места свога сталног становања, које је удаљено више од 2 километра, припада му накнада трошкова по Уредби о накнади тих трошкова за службена путовања државних чиновника.

Ако се у овим случајевима једним изласком обави преглед стоке више поседника, имаду се подвозни и путни трошкови разделити на једнаке делове, а према броју вагона.

Чл. 15. — Гранични ветеринари зарачунавају по 30 динара по вагону без обзира на број у један исти вагон утоварене стоке.

Од тога припада граничном ветеринару 10 динара по вагону, а 20 динара припада Ветеринарском фонду.

Сума од пристojби, које припадају граничном ветеринару не може у једном месецу бити већа од 3000 динара. Евентуални вишак припада у целости Ветеринарском фонду.

За превоз денчаних пошиљака живих животиња, које се превозе у ембалажи као и за контролу ветеринарских докумената при изласку провозних пошиљака животиња не припадају граничном ветеринару никакве пристojбе.

Преглед животињских делова, прерађевина и сировина као и предмета који могу бити носиоци клица сточних заразних болести при извозу, увозу и провозу, а по постојећим прописима о томе, дужан је гранични ветеринар да врши по званичној дужности и без права на ма какве пристojбе у своју корист.

Начин наплаћивања постојби и руковања са истима на железничким станицама.

Чл. 16. — Према обрасцу А саставља ветеринар рачун о пристojбама које њему припа

дају, снабдева га редним бројем записника В и предаје железници, а копију рачуна задржава за себе.

На основу тога рачуна наплаћује железница од странака зарачунати износ уз признаницу и издаје новац ветеринару, који потврђује пријем новца на рачуну са својим потписом, датумом и печатом.

За случај, да сума од пристojби, које припадају ветеринару за преглед стоке буде у току месеца већа од 2000 динара, односно за граничне ветеринаре већа од 3000 динара (чл. 14 и 15) не исплаћује се вишак ових пристojби ветеринару, већ тај вишак иде у корист Ветеринарског фонда и уноси се у списак Б.

У списак састављен према обрасцу Б уноси ветеринар пристojбе, које припадају Ветеринарском фонду и предаје га железници, а копију задржава за себе.

У списку Б наведене износе наплаћује железница уз признаницу од странака, које стоку отпремају или допремају.

Копије списка А и Б подноси ветеринар крајем сваког месеца надлежном среском начелнику.

Чл. 17. — За новчану манипулацију припада железници 5% од убраних пристojби, које припадају Ветеринарском фонду. Трошкови за штампање потребних железничких образаца падају на терет Ветеринарском фонду.

Чл. 18. — У списку Б. наведене пристojбе шаљу Дирекције државних железница по од-

битку суме за новчану манипулацију (чл. 17) месечно са спроводним писом Привилегованој аграрној банци у Београду на корист рачуна Ветеринарског фонда при Министарству пољопривреде, тако, да новац стигне у банку најкасније до 15 другог следећег месеца. Истовремено и под истим бројем извештава о овој уплати Министарство пољопривреде — Ветеринарско одељење — уз приложење спискава Б.

Чл. 19. — Ветеринари, одређени за преглед стоке при утовару и истовару на железничким станицама, а и њихови заменици дужни су да воде записнике о прегледу стоке, састављене према обрасцу В.

Те записнике закључују ветеринари крајем свакога месеца и исказују сумарно број вагона и убраних пристојби и то засебно оних пристојби, које припадају ветеринару, а засебно оних које припадају Ветерин. фонду.

Преписе тих записника, снабдевене потписом, датумом и печатом, дужни су ветеринари крајем сваког месеца поднети надлежном среском начелнику.

Чл. 20. — Срески начелници и граничне ветеринарске станице састављају месечно а на основу записника В и копије рачуна и спискава А и Б списак по обрасцу Г у који уносе све пристојбе што их је течајем месеца железница наплатила од странака за ветеринаре а и за Ветеринарски фонд и тај списак, обложен са копијама образаца А и Б и овереног

преписа записника В подносе и то срески начелници преко Банске управе, а граничне ветеринарске станице непосредно Министарству пољопривреде — Ветеринарском одељењу — најкасније до конца идућег месеца.

На бродарским станицама

Чл. 21. — 1) За говеда:

- а) без обзира на старост, упорабу и тежину, по комаду 5 дин.
- б) телад, до 6 месеци стару, по комаду 2 „

2) За коње:

- а) коње, магарце, мазге, муле, по ком. 6 „
- б) ждребад, до 6 мес. стару, по комаду 3 „

3) За овце и козе:

- а) овце, козе, по комаду 2 „
- б) јањад, јарад, до 6 месеци стару, по комаду 1 „

4) За свиње:

- а) товљене (без обзира на тежину), по комаду 4 „
- б) мршаве (без обзира на старост и тежину) по комаду 3 „
- в) одојчад до три месеца стару, по комаду 1 „

Од горњих пристојби припада:
ветеринару који преглед врши 60%
Ветеринарском фонду при Министарству пољопривреде 40%

Ако ветеринар врши преглед у месту, које се налази изван реона места његовог сталног становања, припада му и подвоз, ако место, у које путује, није удаљено више од 2 километра.

Ако ветеринар врши преглед ван места свога становања, које је удаљено више од 2 километра, припада му накнада трошкова по Уредби о накнади тих трошкова за службена путовања државних чиновника.

Ако се у овим случајевима а једног дана изврши преглед стоке више поседника, имаду се подвозни и путни трошкови разделити на једнаке делове а према броју стоке.

За случај, да сума од пристојби, које припадају ветеринару за преглед стоке буде у току месеца већа од 2000 динара, односно за граничне ветеринаре већа од 3000 динара, не исплаћује се вишак ових пристојби ветеринару, већ тај вишак иде у корист Ветеринарског фонда.

Чл. 22. — Прегледбене пристојбе а и путне и подвозне трошкове наплаћује од странака ветеринар који преглед врши.

При наплаћивању прегледбених пристојби а и путних и подвозних трошкова ветеринари ће употребљавати за то одређене блокове према обрасцу Д, чији ће листови бити нумерисани у триплекату. Први и други листови биће перфорирани да се могу из блока отргнути, а трећи остаће у блоку као матица.

Први лист (оригинал) издаје ветеринар странци као потврду, други се прилаже записнику о прегледу стоке и наплаћеним пристојбама (образац В), а трећи остаје у блоку.

Ветеринари одређени за преглед стоке при утовару и истовару на бродарским станицама и њихови заменици, дужни су да воде записнике о прегледу стоке и о наплаћеним при-

стојбама према обрасцу В. Те записнике за-кључују ветеринари крајем свакога месеца и исказују сумарно број утоварене односно исто-варене стоке и убраних пристојби, и то за-себно оних пристојби, које припадају ветери-нару, а засебно оних, које припадају Ветери-нарском фонду.

Преписе тих записника, снабдеване пот-писом, датумом и печатом, којима се имају при-кључивати хронолошким редом поређани ду-пликати блока (образац Д), дужни су ветери-нари крајем свакога месеца поднети службе-ним путем надлежној Банској управи најдаље до 5 идућег месеца заједно са сумама, које припадају Ветеринарском фонду.

Стручни шефови прегледаће и испитати тачност навода унетих у записницима о пре-гледу стоке и наплаћених пристојби, па ако на-ђу, да има каквих нетачности предузеће по-требно, да се исте одстране односно изравнају.

По утврђеној исправности оверава Бан за-писник овако:

„Да су предње пристојбе и то:

1) Путни — подвозни трошкови
свега динара

2) Пристојбе за стручни преглед
свега дин од којих припада:

а) ветеринару 60%, т.ј. динара

б) ветеринарском фонду 40%, т.ј. дин.....
правилно зарачунате и да су поједине суме
ових пристојби унете у овај записник, верне за-
рачунатим износима у признаницама.

О в е р а в а

Б а н

(печат)

Овако оверен записник доставља Банска
управа са спроводним актом (образац Ђ) Ми-

нистарству пољопривреде Ветеринарском одељењу најдаље до 15 идућег месеца.

Признанице задржава Банска управа за своју новчану архиву.

Део пристојби за стручни преглед стоке, који припада Ветеринарском фонду, шаљу Банске управе сумарно са спроводним актом (образац Е) Привилегованој аграрној банци у Београду за корист „Ветеринарског фонда Министарства пољопривреде“ најдаље до 15 идућег месеца и истовремено извештавају о томе Министарство пољопривреде — Ветеринарско одељење.

Привилегована аграрна банка издаје Банској управи признаницу на примљену суму.

Чл. 23. — Овај Правилник ступа на снагу са даном обнародовања у „Службеним новинама“, са којим даном престају важити сви ранији прописи за отпремање животиња и сточних сировина железницом или бродом.

Службене новине Бр. 306. — СХХХ од 30. децембра, 1929. год.

